

Številka: 007-60/2021-47

Ljubljana, dne 14. 04. 2021

EVA 2021-1911-0003

**GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE
SLOVENIJE**
gp.gs@gov.si

**ZADEVA: NOVO GRADIVO ŠT. 1 - Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah
Zakona o službi v Slovenski vojski - predlog za obravnavo**

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi prvega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na ____ redni seji dne _____ pod ____ točko dnevnega reda sprejela

S K L E P

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o službi v Slovenski vojski – redni postopek in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije.

Mag. Janja Garvas Hočevar
V. D. GENERALNEGA SEKRETARJA

Prejmejo:

- ministrstva
- Služba VRS za zakonodajo
- Urad VRS za komuniciranje.

**2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v
državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:**

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- generalmajor Robert Glavaš, načelnik Generalštaba Slovenske vojske,
- mag. Tatjana Didić, vodja Pravne službe,
- VVU XIII. r. Goran Leskovšek, načelnik Sektorja za pravne zadeve Generalštaba Slovenske vojske,
- Igor Nered, sekretar v Kabinetu ministra.

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- mag. Matej Tonin, minister za obrambo,
- Uroš Lampret, državni sekretar na Ministrstvu za obrambo,
- generalmajor Robert Glavaš, načelnik Generalštaba Slovenske vojske,
- Igor Nered, sekretar v Kabinetu ministra.

5. Kratak povzetek gradiva:

Spremembe in dopolnitve Zakona o službi v Slovenski vojski so pripravljene zato, da se uredi problematika delovnega časa in počitka pripadnikov Slovenske vojske med napotitvijo v mednarodne operacije in misije (v nadaljnjem besedilu MOM), poveča zanimanje za zaposlitev v Slovenski vojski ter zakon uskladi z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 139/20). Najpomembnejše predlagane rešitve so:

- podaljšuje se čas (s treh na pet let), ko se podčastnik in častnik po izpolnitvi pogojev morata povišati v neposredno višji čin. S predlagano rešitvijo bo omogočeno lažje vodenje kariernih poti podčastnikov in častnikov glede na razpoložljive formacijske dolžnosti v Slovenski vojski;
- zahtevane stopnje izobrazbe za posamezne kategorije pripadnikov se usklajujejo glede na veljavno splošno zakonodajo in določbe Zakona o obrambi (zahteve in spregledi). Drugače od splošne zakonodaje se ureja zahtevana stopnja izobrazbe za vojaka petega kariernega razreda, za katerega se zahteva najmanj srednja poklicna izobrazba. Gre za spregled stopnje izobrazbe, pri čemer se vojak lahko prerazporeja in povišuje le znotraj statusa vojaka, torej do čina naddesetnik. Če vojak nima pridobljene srednje splošne ali srednje strokovne izobrazbe, ga tudi ni mogoče premestiti na dolžnost podčastnika;
- dodatno se urejajo vprašanja štipendiranja, in sicer se predlaga skrajšanje obveznosti štipendistov, da po končanem šolanju sklenejo pogodbo o zaposlitvi v stalni sestavi Slovenske vojske za določen čas, ki ne sme biti krajši, kot je bil čas štipendiranja (do zdaj dvakratni čas štipendiranja). Predvideno je tudi skrajšanje časa, ko mora štipendist po koncu štipendiranja ostati v službi v rezervni sestavi Slovenske vojske;
- kot ukrep za pridobivanje kandidatov za zaposlitev v Slovenski vojski se ustvarja pravna podlaga za financiranje pridobitve srednje poklicne oziroma strokovne izobrazbe kandidatu, ki je sklenil pogodbo o prostovoljnem služenju vojaškega roka. Gre za potencialne kandidate za stalno sestavo oziroma za pogodbene pripadnike rezervne sestave Slovenske vojske;
- možnost oblikovanja večnazivnosti pri nekaterih formacijskih dolžnostih (do zdaj le za specialistična dela ali naloge) se širi tudi na formacijske dolžnosti pri vojakih, podčastnikih in častnikih, a le izjemoma in z omejitvijo, da je oblikovanje večnazivnih dolžnosti pri podčastnikih in častnikih omejeno, in sicer pri podčastnikih v petem kariernem razredu (vodnik, višji vodnik, štabni vodnik) oziroma pri častnikih v tretjem kariernem razredu (poročnik, nadporočnik, stotnik);
- na novo se ureja tedenski počitek v MOM. Spremenjena ureditev je nujna zaradi velikega števila tožb in zahtevkov pripadnikov za izplačilo odškodnine zaradi neporabljenih dni tedenskega počitka v MOM ter ustrezne sodne prakse. Sprememba ureditve pravice do počitka v MOM predvideva koncentrirano koriščenje tedenskega počitka in popolno izključitev pripadnikov Slovenske vojske iz siceršnjega delovnega okolja v MOM, s čimer se bosta omogočila dejanski nepretrgani 24-urni počitek in ustrezna regeneracija pripadnikov. Predlagana sprememba predvideva drugačno

- ureditev pravice do tedenskega počitka, tudi ob upoštevanju okoliščine, da v MOM zaradi operativnih razlogov oziroma narave dela praviloma ni mogoče zagotavljati tedenskega počitka. Kot izravnavo oziroma nadomestilo za poseg v pravico pripadnikov v MOM do tedenskega počitka se uvaja nov institut posebnega dopusta. Pripadnik bo tako upravičen do enega dneva posebnega dopusta v obdobju sedmih zaporednih dni. Posebni dopust se med opravljanjem vojaške službe v MOM izkoristi po odločitvi nadrejenega in skladno s potrebami službe. Pripadnik dopust, ki ga ni mogel koristiti med opravljanjem vojaške službe v MOM, izkoristi takoj po prihodu iz MOM oziroma najpozneje v dveh mesecih po vrnitvi domov;
- natančneje se ureja vračanje stroškov vojaškega izobraževanja in usposabljanja ob predčasni odpovedi pogodbe o zaposlitvi zaradi razlogov na strani vojaške osebe, ob sporazumnem prenehanju delovnega razmerja in kadar vojaška oseba ne izpolni obveznosti iz pogodbe o izobraževanju. Najvišji znesek stroškov vojaškega izobraževanja in usposabljanja, ki se v navedenih primerih vrača, je omejen z zneskom štirikratnika povprečne zadnje mesečne bruto plače v Republiki Sloveniji, ugotovljene po uradnih statističnih podatkih ob sklenitvi pogodbe;
 - za ovrednotenje prepovedi, ki izhajajo iz pravice do stavke, se vojaškim osebam določa dodatek k plači v višini štirih odstotkov. V javnem sektorju velja samo za vojaške osebe popolna prepoved stavke, medtem ko so drugi javni uslužbenci (npr. policisti, zdravniki) pri izvajanju pravice do stavke zgolj omejeni. Navedena prepoved ob prehodu na nov plačni sistem ni bila ustrezno upoštevana;
 - poškodba, ki jo pripadnik utrpi na redni poti od stanovanja do delovnega mesta ali nazaj, se šteje kot poškodba pri delu. Ureja se tudi obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje in plačevanje prispevkov v primeru odsotnosti z dela zaradi poškodbe pri delu ali poklicne bolezni, stopnja, po kateri se prispevki v takem primeru plačajo, ter osnova, od katere se prispevki obračunajo;
 - natančneje se določa način izplačevanja posebne denarne nagrade vojaškim osebam, ki podaljšajo pogodbo o zaposlitvi, in sicer se ta izplača po vsakem končanem letu opravljanja vojaške službe;
 - ureja se status vojaške osebe po prenehanju opravljanja nalog načelnika Generalštaba Slovenske vojske. Predlagana rešitev predvideva možnost predčasne upokojitve, brez znižanja pokojnine, ob pogoju, da ni mogoča razporeditev te osebe na ustrezna dela na ministrstvu ali v drugem državnem organu in če ji do izpolnitve pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine manjka manj kot pet let;
 - dosedanje rešitve na področju celostne skrbi za pripadnike se na nekaterih področjih (prednostna zdravstvena obravnava, socialno varstvo idr.) usklajujejo s splošnimi predpisi oziroma rešitvami, ki so že uveljavljene pri nekaterih drugih primerljivih poklicnih skupinah;
 - najem službenega stanovanja se pod določenimi pogoji opredeljuje kot pravica pripadnikov Slovenske vojske. Na novo se opredeljuje možnost, da lahko pripadnik, ki je v Slovenski vojski zaposlen več kot deset let in je več kot tri leta najemnik službenega stanovanja, zaprosi za odkup tega stanovanja, če najemniku in uporabnikom to stanovanje pomeni edino stanovanje. Enako možnost ima tudi nekdanji pripadnik Slovenske vojske, ki je do upokojitve delal na ministrstvu. Predlagana rešitev po eni strani omogoča trajnejše reševanje stanovanjske problematike pripadnikov Slovenske vojske, po drugi pa postopno posodobitev vojaškega stanovanjskega fonda;
 - opredeljujeta se dodatni pravici družinskih članov pripadnika Slovenske vojske, ki je pri

<p>opravljanju vojaške službe izgubil življenje, in sicer prednost njegovih otrok pri vpisu v javni vrtec, zasebni vrtec s koncesijo in zasebni vrtec, ki se financira iz občinskega proračuna, in povračilo stroškov javnega vrtca, zasebnega vrtca s koncesijo ali zasebnega vrtca, ki se financira iz občinskega proračuna za njegove otroke;</p> <p>– urejena je možnost, da se, če razmere to omogočajo, ožjim družinskim članom omogoči brezplačen obisk pripadnika, ki se je v MOM poškodoval oziroma ponesrečil ali zbolel tako, da je resno ogroženo njegovo življenje. Prevoz do nastanitve se lahko izvede tudi z vojaškim transportom, nastanitev pa se organizira v vojaških objektih;</p> <p>– iz zakona sta črtani dosednji rešitvi glede subvencioniranja dela oskrbnine za varstvo predšolskih otrok pripadnikov in možnost zagotavljanja potrebnih nastanitvenih zmogljivosti z gradnjo ali nakupom varovanih stanovanj za oskrbo nekdanjih pripadnikov Slovenske vojske, ki jih v praksi vse od sprejema zakona leta 2007 ni bilo mogoče uresničiti.</p>		
6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	<p>dokumente razvojnega načrtovanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne kvalifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:		
<p>Finančne posledice sprejema zakona bodo po ocenah znašale 6.081.544 evrov na leto in vključujejo:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ spregled izobrazbe (11. člen) za vojake s srednjo poklicno izobrazbo (vojak II) bo ob trenutni strukturi Slovenske vojske (575 pripadnikov na formacijski dolžnosti vojak II) imel finančne posledice v višini 299.598 evrov na letni ravni; ☐ dodatek za prepoved stavke (18. člen) bo ob trenutnem številu vojaških oseb (5903), ki bi bile upravičene do dodatka, imel finančne posledice v višini 6.611.946 evrov; ☐ zmanjšanje izdatkov za plačilo sporov iz naslova dnevnega in tedenskega počitka v višini 830.000 evrov na letni ravni. <p>Sredstva za leto 2021 bodo zagotovljena s prerazporeditvijo znotraj finančnega načrta proračunskega uporabnika 1914 Slovenska vojska. Za izvajanje zakona v letih 2021 (pol leta) in 2022 bodo sredstva prerazporejena iz proračunske postavke 5802 (delovanje v Republiki Sloveniji).</p>		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov	+3.455.772 evrov -415.000 evrov	+6.911.544 evrov -830.000 evrov	+6.911.544 evrov -830.000 evrov	+6.911.544 evrov -830.000 evrov
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
1914 Generalštab Slovenske vojske		5802 - Delovanje v RS	3.455.772	6.911.544
SKUPAJ			3.455.772	6.911.544
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:	
/	
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:	
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: <ul style="list-style-type: none"> ☐ pristojnosti občin, ☐ delovanje občin, ☐ financiranje občin. 	NE
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: <ul style="list-style-type: none"> – Skupnosti občin Slovenije SOS: NE – Združenju občin Slovenije ZOS: NE – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE 	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA
<p>Javna objava predloga zakona na podportalu E-demokracija, med katero je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe, je trajala 1. februarja 2021 do 3. marca 2021. Ministrstvo za obrambo v tem času ni prejelo predlogov in pripomb k predlogu zakona</p> <p>Predlog zakona je bil 2. februarja 2021 v skladu s 100.b členom Zakona o obrambi posredovan v mnenje sindikatom v Ministrstvu za obrambo. Vsi sindikati so podali svoja mnenja in pripombe, in sicer:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Sindikat pilotov Ministrstva za obrambo (mnenje z dne 17.2.2021) v svojem mnenju večino predlaganih sprememb pozdravlja ter predlaga določene spremembe posameznih členov, – Sindikat vojakov Slovenije (mnenje z dne 17. februarja 2021) je k predlogu zakona podal negativno mnenje ter pripombe in predloge za dopolnitev predloga zakona, – Sindikat vojske, obrambe in zaščite (dopis KM-2021-02/16 z dne 16. februarja 2021) ni podal mnenja, je pa v svojem dopisu navedel, da bi bilo spremembe ključnih predpisov treba reševati sistematično in predvsem ločeno obravnavati obrambni sistem Republike Slovenije od delovnopравниh vprašanj javnih uslužbencev zaposlenih v Slovenski vojski, – Sindikat ministrstva za obrambo (mnenje posredovano 16. februarja 2021 in mnenje z dne 2. 4. 2021) je k predlogu zakona podal negativno mnenje ter pripombe in predloge za dopolnitev predloga zakona. <p>Ministrstvo je na mnenja sindikatov odgovorilo dne 31. marca 2021 in 8. aprila 2021 ponovno Sindikatu Ministrstva za obrambo ter jim v seznanitev posredovalo predlog zakona po izvedenem medresorskem usklajevanju.</p>	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštewane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA
<p>Mag. Matej Tonin MINISTER</p>	

Poslano:

- naslovníku,
- GŠSV,
- DOZ,
- SGS,
- DLO.

ZAKON

O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SLUŽBI V SLOVENSKI VOJSKI

I UVOD

1 OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

Zakon o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07 in 58/08 – ZSPJS-I; v nadaljnjem besedilu Zakon o službi v Slovenski vojski ali ZSSloV ali zakon) je bil sprejet leta 2007. V skladu s tretjim odstavkom 22. člena Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – ZZavar-E, 40/12 – ZUJF, 158/20 – ZIntPK-C in 203/20 – ZIUPOPĐVE; v nadaljnjem besedilu Zakon o javnih uslužbencih) je uredil nekatera vprašanja vojaške službe za poklicne pripadnike Slovenske vojske v delu, ki v Zakonu o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20; v nadaljnjem besedilu Zakon o obrambi ali ZObr) še ni bil urejen, oziroma je še dodatno opredelil posamezna vprašanja, za katera so bila načela določena v Zakonu o obrambi. V Zakonu o službi v Slovenski vojski so se uredili tudi temeljni odnosi v vojaški organizaciji, ki neposredno vplivajo na izvajanje vojaške službe in so bili pred tem urejeni predvsem s pravili službe. Zakon o službi v Slovenski vojski je natančneje uredil načine in oblike uresničevanja nalog Slovenske vojske (v nadaljnjem besedilu Slovenska vojska ali SV), poveljevanje in druga vprašanja, ki so podlaga za učinkovito opravljanje vojaške službe. Posebej so se z zakonom uredile nekatere delovnopravne posebnosti, ki izhajajo iz značilnosti in odgovornosti vojaške službe in so bile v Zakonu o obrambi opredeljene preveč splošno. Tako je bila zagotovljena zakonska podlaga za učinkovitejše delovanje poklicne vojske s pogodbeno rezervo ter za njeno kadrovsko popolnjevanje in prehajanje kadrov v civilne poklice po končani vojaški karieri.

Z različnimi podzakonskimi predpisi in sklepi vlade so bile uveljavljene rešitve, ki jih je prinesel zakon. Nekatere pravice, predvsem na področju celostne skrbi, pa se niso uveljavile, bodisi zaradi večjih finančnih posledic bodisi zaradi pravne ureditve na posameznih področjih, ki niso omogočile uveljavitve predvidenih rešitev (npr. prednostno zdravljenje ter subvencioniranje dela oskrbnine za varstvo predšolskih otrok, možnost zagotavljanja potrebnih nastanitvenih zmogljivosti z gradnjo ali nakupom varovanih stanovanj za oskrbo nekdanjih pripadnikov Slovenske vojske idr.).

Z Zakonom o službi v Slovenski vojski so bili v začetni fazi doseženi pozitivni učinki pri pridobivanju, nagrajevanju in zadrževanju kadra. Z nastopom finančne krize ter posledično s finančnimi omejitvami v obrambnem resorju pa so se pozitivni učinki zakona pri nagrajevanju in pridobivanju kadrov po letu 2010 praktično izničili. Število pripadnikov stalne sestave Slovenske vojske se je začelo zmanjševati in ni bilo več mogoče zagotoviti načrtovanega obsega popolnitve stalne sestave. V obdobju od leta 2007 do konca leta 2020 se je število pripadnikov stalne sestave zmanjšalo za 686 pripadnikov, kar je razvidno iz spodnje tabele.

Leto	Število pripadnikov Slovenske vojske
2007	7062
2008	7033
2009	7502
2010	7538
2011	7567
2012	7435
2013	7313
2014	7133
2015	7055
2016	6920
2017	6777
2018	6628
2019	6399
2020	6376

Kljub več ukrepom je število odhodov iz vojske od leta 2011 do 2019 v povprečju presegalo obseg zaposlitev za več kot 150 pripadnikov na leto, pri čemer so najbolj kritična skupina vojaki. Vzroki so predvsem nizke plače, zahtevnost vojaškega poklica, zahtevna merila za zaposlitev in sklepanje pogodb za zaposlitev za določen čas, kar Slovensko vojsko kot delodajalca na trgu delovne sile postavlja v nekonkurenčen položaj. Šele leta 2020 je opazna bistvena sprememba, saj se je razlika med številom odhodov in številom prihodov v Slovensko vojsko bistveno zmanjšala (-23), kar pa še vedno ne zagotavlja doseganja kadrovske popolnitve Slovenske vojske v obsegu, določenem z dolgoročnimi in srednjeročnimi programi. Leta 2020 so bili z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 139/20) sprejeti sistemski ukrepi, ki omogočajo podaljšanje pogodbe o zaposlitvi vojakov v Slovenski vojski na določenih formacijskih dolžnostih tudi po 45. letu ter možnost zaposlitve po preteku pogodbe v Slovenski vojski v drugih državnih organih pod bistveno ugodnejšimi pogoji. Navedeni zakon je prinesel tudi ukrepe za učinkovitejše popolnjevanje pogodbene rezervne sestave Slovenske vojske.

Že leta 2016 je bil na Ministrstvu za obrambo (v nadaljnjem besedilu Ministrstvo za obrambo ali ministrstvo) opravljen strateški pregled obrambe, katerega glavni cilj je bil določiti ukrepe in dejavnosti za zagotovitev pripravljenosti in obrambne sposobnosti Republike Slovenije, opredeljenih v strateških in razvojnih dokumentih na obrambnem področju. Strateški pregled obrambe 2016 (v nadaljnjem besedilu SPO) je tudi podlaga za usmerjanje nadaljnega razvoja obrambnega sistema in njegovih zmogljivosti, da bo sposoben učinkovitega

delovanja skladno s svojim poslanstvom. Na podlagi opravljenih analiz se kot ugotovitev predlaga, da se prizadevanja za izboljšanje obrambe države usmerijo v razvoj zmogljivosti za bojevanje, v zagotovitev razmer za povečanje pripravljenosti in vzdržljivosti Slovenske vojske, v vzpostavitev mehanizmov za hitro naraščanje sil ob vojaški ogroženosti države in v povečanje odpornosti države na sodobne in prihodnje varnostne grožnje. Pri tem je poleg bistvenega povečanja obrambnega proračuna pomemben tudi celovit pristop k zagotavljanju sistemskih razmer za delovanje poklicne vojske. SPO kot pomembne ukrepe na kadrovske in organizacijskem področju opredeljuje izvedbo ukrepov za povečanje zanimanja za zaposlitev v Slovenski vojski ter za načrtovano zadrževanje in zaustavitev zmanjševanja kadrovske sestave mirnodobne in rezervne strukture.

Pri izvajanju zakona so se pojavile tudi težave, povezane z ureditvijo in razporejanjem delovnega časa ter še posebno z izkoriščenjem prostih dni (dnevni in tedenski počitek) v mednarodnih operacijah in na misijah (v nadaljnjem besedilu MOM). Slovenska vojska se že več let spoprijema s tožbenimi in drugimi zahtevki iz naslova plačila odškodnine za neizkoriščene dni tedenskega počitka v MOM, povečuje pa se tudi trend vlaganja zahtevkov za plačilo odškodnine za dnevni počitek. Tako so samo v zadnjih treh letih, in sicer 2018, 2019 in 2020, iz tega naslova pripadniki Slovenske vojske vložili 345 zahtevkov za varstvo pravic in 489 tožb, sklenjenih je bilo 230 poravnjav. Sodišča so do leta 2019 tem zahtevkom večinoma ugodila. Iz tega naslova je samo v letih od 2018 do 2020 nastalo za 2,5 milijona evrov finančnih posledic za državni proračun oziroma povprečno okoli 830.000 evrov na leto. Od 2019 je bila sodna praksa na tem področju nekoliko spremenjena, tako da se nekateri varnostni in življenjski elementi v MOM, na primer bivanje v vojaški bazi, nošenje uniforme v prostem času, udeležba na jutranjem postroju za dvig zastave, informiranje kolektiva, stalna dosegljivost ipd., ne štejejo več v učinkovito delo, vendar pa še vedno velja, da se glede zagotavljanja dnevnega in tedenskega počitka tudi v MOM uporabljajo splošni predpisi.

Iz Letnega poročila o delu Državnega odvetništva RS izhaja, da so tudi leta 2019 največji pripad novih delovnopравnih zadev predstavljale zadeve pripadnikov Slovenske vojske zaradi plačila odškodnine zaradi neizkoriščenih dni tedenskega počitka v MOM. Pri tem je Državno odvetništvo RS v svojem poročilu izpostavilo, da gre za množične delovne spore z isto pravno problematiko, pri čemer je resnično stanje od zadeve do zadeve povsem različno.

Opisano stanje z množico tožb in zahtevkov za izplačilo odškodnine negativno vpliva tako na delovanje in odnose v Slovenski vojski kot tudi na njen ugled ter s tem na zanimanje za zaposlitev v Slovenski vojski. Hkrati pa povzroča tudi dodatne stroške.

Tako stanje zahteva sprejem ustreznih ukrepov za ustrezno ureditev delovnega časa pripadnikov Slovenske vojske v MOM, za ustavitev negativnih teženj pri zaposlovanju ter za zagotovitev primerljivosti delovnih mest znotraj posameznih poklicnih skupin (vojaške osebe, policisti in pravosodni policisti).

2 CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE

2.1 Cilji predloga zakona

Temeljni cilji predloga zakona so:

- urediti problematiko delovnega časa in počitka pripadnikov Slovenske vojske v času napotitve v MOM ob upoštevanju mednarodnopravnih izhodišč na področju delavskih pravic;
- dodatno urediti opravljanje vojaške službe in temeljne odnose pri njenem izvajanju ter posebne pravice, obveznosti in odgovornosti pripadnikov Slovenske vojske med opravljanjem te službe;
- dodatno urediti posebnosti delovnopravnega značaja, ki izhajajo iz posebnosti in odgovornosti vojaške službe, za katere so dosedanje izkušnje pri popolnjevanju in delovanju poklicne vojske pokazale, da niso ustrezno urejene;
- povečati zanimanje za zaposlitev v Slovenski vojski in zagotoviti načrtno zadrževanje kadrov ter zaustaviti zmanjševanje kadrovske sestave Slovenske vojske;
- zakon uskladiti z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o obrambi (Uradni list RS, št. 139/20).

2.2 Načela predloga zakona

Temeljni cilji bodo uresničeni z upoštevanjem načel:

- Slovenska vojska je del javnega sektorja, pri čemer se za njene pripadnike posamezna delovnopravna vprašanja in tudi plače urejajo ob polnem upoštevanju posebnih zahtev poklicnega opravljanja vojaške službe v državi ali zunaj nje oziroma na obrambnem področju;
- poklicno in pogodbeno opravljanje vojaške službe je poseben, z zakonom urejen način uresničevanja državljanske dolžnosti do obrambe države, določene z ustavo;
- za delovnopravna vprašanja pripadnikov vojske veljajo predpisi o javnih uslužbencih, če z Zakonom o obrambi ali Zakonom o službi v Slovenski vojski posamezno vprašanje ni urejeno drugače;
- pri urejanju posebnih delovnih razmer in delovnega časa v Slovenski vojski, tako v Republiki Sloveniji kot pri opravljanju nalog v tujini, je treba upoštevati posebnosti vojaške službe in mednarodnopravna izhodišča na področju delavskih pravic;
- poklicni pripadniki stalne sestave vojske zaradi opravljanja vojaške službe ne smejo biti v slabšem položaju kot drugi javni uslužbenci;
- kljub načelu enostarešinstva in obveznega izvrševanja ukazov mora biti podrejenim omogočeno pri nadrejenih uveljavljanje predlogov, prošenj, ugovorov, pritožb in zahtev po službeni poti, ki je kratka, racionalna in pregledno urejena ter zagotavlja obravnavo vsakega predloga, prošnje, ugovora, pritožbe ali zahteve podrejenih.

2.3 Poglavitne rešitve zakona

Običajni način komuniciranja v vojaški organizaciji je po službeni poti, ki se v zakonu dodatno ureja. Predlaga se, da lahko na uradni razgovor zaradi službenih razlogov pripadnika pozove tudi neposredno nadrejeni. Zakon določa, da službeno pot uporabljajo tudi civilne osebe v vojski. S predlogom se določa tudi, da se za vojaške osebe, ki opravljajo vojaško službo na ministrstvu ali v drugem državnem organu, določbe zakona glede službene poti uporabljajo smiselno. Ureja se pravna praznina glede vlaganja pritožbe iz prvega odstavka 40. člena zakona. Vodenje in evidentiranje uradnih razgovorov prehajata na elektronski način.

Podaljšuje se čas, ko je podčastnika in častnika po izpolnitvi pogojev, določenih z Zakonom o obrambi in Uredbo o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19), treba povišati v neposredno višji čin. Podčastnik in častnik se po predlagani spremembi povišata v neposredno višji čin najpozneje v petih letih (po dosednji ureditvi v treh letih) po izpolnitvi vseh predpisanih pogojev in po postopku, predpisanem z Zakonom o obrambi. S predlagano rešitvijo bo omogočeno lažje vodenje kariernih poti podčastnikov in častnikov glede na razpoložljive formacijske dolžnosti v Slovenski vojski.

Zahtevane stopnje izobrazbe za posamezne kategorije pripadnikov se usklajujejo glede na veljavno splošno zakonodajo ter določbe Zakona o obrambi (zahteve in spregledi). Drugače od splošne zakonodaje se ureja zahtevana stopnja izobrazbe za vojaka petega kariernega razreda. Za vojaka se zahteva najmanj srednja poklicna izobrazba. Gre za spregled stopnje izobrazbe, pri čemer se vojak lahko prerazporeja in povišuje le znotraj statusa vojaka, torej do čina naddesetnik. Če vojak nima pridobljene srednje splošne ali srednje strokovne izobrazbe, ga tudi ni mogoče premestiti na dolžnost podčastnika.

Dodatno se urejajo vprašanja štipendiranja, in sicer se predlaga skrajšanje obveznosti štipendistov, da po končanem šolanju sklenejo pogodbo o zaposlitvi v stalni sestavi Slovenske vojske za določen čas, ki ne sme biti krajši, kot je bil čas štipendiranja (do zdaj dvakratni čas štipendiranja). Predlagana ureditev je primerljiva z drugimi kadrovskimi štipendijami (drugi odstavek 58. člena Zakona o štipendiranju (Uradni list RS, št. 56/13, 99/13 – ZUPJS-C, 8/16, 61/17 – ZUPŠ in 31/18) in določa, da mora biti pogodba o zaposlitvi za delovno razmerje po koncu štipendiranja sklenjena vsaj za toliko časa, kolikor je trajalo izobraževanje, za katerega je štipendist prejemal štipendijo, ali za obdobje, določeno z javnim razpisom), ki navadno zavežejo štipendiste, da ostanejo v delovnem razmerju pri njih za čas štipendiranja. S to spremembo se želi spodbuditi dijake in študente k množičnejšemu sklepanju pogodb o štipendiranju za zaposlitev v Slovenski vojski.

Predvideno je tudi skrajšanje časa, ko mora štipendist po koncu štipendiranja ostati v službi v rezervni sestavi Slovenske vojske. Upoštevana je tudi sprememba 47. člena Zakona o obrambi, s katero se je skrajšal čas, za katerega lahko pogodbeni pripadniki rezervne sestave Slovenske vojske sklenejo pogodbo o službi v rezervni sestavi, in sicer za najmanj eno leto.

Kot ukrep za pridobivanje kandidatov za zaposlitev v Slovenski vojski se ustvarja pravna podlaga za financiranje pridobitve srednje poklicne oziroma strokovne izobrazbe kandidatu, ki je sklenil pogodbo o prostovoljnem služenju vojaškega roka. Gre za potencialne kandidate za stalno sestavo oziroma za pogodbene pripadnike rezervne sestave Slovenske vojske.

Možnost oblikovanja večnazivnosti pri nekaterih formacijskih dolžnostih (do zdaj le za specialistična dela ali naloge) se širi tudi na formacijske dolžnosti pri vojakih, podčastnikih in častnikih, a le izjemoma in z omejitvijo, da je oblikovanje večnazivnih dolžnosti pri podčastnikih in častnikih omejeno, in sicer pri podčastnikih v petem kariernem razredu (vodnik, višji vodnik, štabni vodnik) oziroma pri častnikih v tretjem kariernem razredu (poročnik, nadporočnik, stotnik). Vzrok za tako spremembo je manjši vstop oziroma zaposlovanje novih pripadnikov, zaradi česar na primer lahko poveljniki oddelkov in vodov ostajajo na začetnih formacijskih dolžnostih tudi pet let in več.

Na novo se ureja dnevni in tedenski počitek v MOM. Spremenjena ureditev je nujna zaradi velikega števila tožb in zahtevkov pripadnikov za izplačilo odškodnine zaradi razporeditve dnevnega in neporabljenih dni tedenskega počitka v MOM ter ustrezne sodne prakse. Sprememba ureditve pravice do počitka v MOM predvideva koncentrirano koriščenje tedenskega počitka in popolno izključitev pripadnikov Slovenske vojske iz siceršnjega delovnega okolja v MOM, s čimer se bosta omogočila dejanski nepretrgani počitek v trajanju 24 ur in ustrezna regeneracija pripadnikov. Predlagana sprememba predvideva drugačno ureditev pravice do tedenskega počitka, tudi ob upoštevanju okoliščine, da v MOM zaradi operativnih razlogov (narave dela) navadno ni mogoče zagotavljati tedenskega počitka. Kot izravnavo (nadomestilo) za poseg v pravico pripadnikov v MOM do tedenskega počitka se uvaja nov institut posebnega dopusta. Pripadnik bo tako upravičen do enega dneva posebnega dopusta v obdobju sedmih zaporednih dni. Posebni dopust se med opravljanjem vojaške službe v MOM izkoristi po odločitvi nadrejenega in skladno s potrebami službe. Pripadnik dopust, ki ga ni mogel koristiti med opravljanjem vojaške službe v MOM, izkoristi takoj po prihodu iz MOM oziroma najpozneje v dveh mesecih po vrnitvi domov. Glede na naravo dela v MOM so nujna določena odstopanja tudi glede zagotavljanja pravice do dnevnega počitka, za katerega so pomembne iste določbe kot za tedenskega. Zaradi navedenega se uvaja nova ureditev dnevnega počitka, in sicer tako, da se pripadniku pri opravljanju nalog v MOM v primeru nujnih in neodložljivih nalog zagotavlja pravica do počitka v takem trajanju, ki je po oceni pristojnega nadrejenega in glede na potrebe opravljanja nalog ter v obsegu, kot to dopuščajo razmere, ustrezen in nujen za zagotovitev varnosti in zdravja pripadnika.

Ena izmed temeljnih pravic in dolžnosti pripadnikov Slovenske vojske je udeležba na izobraževanjih in usposabljanjih. Natančneje se ureja vračanje stroškov vojaškega izobraževanja in usposabljanja ob predčasni odpovedi pogodbe o zaposlitvi zaradi razlogov na strani vojaške osebe, ob sporazumnem prenehanju delovnega razmerja in kadar vojaška oseba ne izpolni obveznosti iz pogodbe o izobraževanju. Najvišji znesek stroškov vojaškega izobraževanja in usposabljanja, ki se v navedenih primerih vrača, je omejen z zneskom štirikratnika povprečne zadnje mesečne bruto plače v Republiki Sloveniji, ugotovljene po uradnih statističnih podatkih ob sklenitvi pogodbe. Gre za ureditev, s katero se prispeva k večjemu zanimanju za vojaški poklic, predvsem za kandidate za častnike oziroma podčastnike, pa tudi vojake.

Za ovrednotenje prepovedi, ki izhajajo iz pravice do stavke, se vojaškim osebam določa dodatek k plači v višini štirih odstotkov povprečne zadnje mesečne bruto plače v Republiki Sloveniji, ugotovljene po uradnih statističnih podatkih ob obračunu plače. V javnem sektorju velja samo za vojaške osebe popolna prepoved stavke, drugi javni uslužbenci, na primer policisti in zdravniki, pa so pri izvajanju pravice do stavke le omejeni. Ob prehodu v nov plačni sistem je bila za vojaške osebe, tako kot za nekatere druge kategorije javnih uslužbencev, upoštevana omejitev pravice do stavke, ne pa tudi popolna prepoved stavke, ki v skladu z določili prvega odstavka 99. člena Zakona o obrambi velja za njih. Predlog temelji na ugotovitvah Ustavnega sodišča iz odločbe, št. U-I-289/13, z dne 10. 3. 2016, da prvi odstavek 99. člena Zakona o obrambi ni v neskladju z ustavo, iz česar izhaja, da je legitimno, da za vojaške osebe velja popolna prepoved stavke. Pri tem je Ustavno sodišče poudarilo, da vojaške osebe, ki opravljajo vojaško službo, z vidika pravice do stavke niso v primerljivem položaju z drugimi javnimi uslužbenci že glede na posebne značilnosti uresničevanja obrambne dolžnosti iz 123. člena ustave.

Poškodba, ki jo pripadnik utrpi na redni poti od stanovanja do delovnega mesta ali nazaj, se šteje kot poškodba pri delu, zato je upravičen do 100-odstotnega nadomestila, po tridesetih delovnih dneh, ko obveznost za plačilo nadomestila zaradi poškodbe pri delu preide na Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije v višini, ki velja za poškodbo izven dela, pa ministrstvo izplača razliko do 100-odstotnega nadomestila. Gre za ureditev specifike del in nalog Slovenske vojske in okoliščine, da pripadniki navadno opravljajo svoje delo v oddaljenih krajih, zaradi česar je možnost za poškodovanje na poti na delo oziroma z dela večja.

Urejata se obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje in plačevanje prispevkov tudi ob odsotnosti z dela zaradi poškodbe pri delu ali poklicne bolezni, stopnja, po kateri se prispevki v takem primeru plačajo, ter osnova, od katere se prispevki obračunajo.

Natančneje se določa način izplačevanja posebne denarne nagrade vojaškim osebam, ki podaljšajo pogodbo o zaposlitvi, in sicer se ta izplača po vsakem končanem letu opravljanja vojaške službe.

Ureja se status vojaške osebe po prenehanju opravljanja nalog načelnika Generalštaba Slovenske vojske. Gre za najvišjo vojaško (formacijsko) dolžnost, ki jo lahko zaseda vojaška oseba in predstavlja tudi vrh vojaške karierni poti. Predlagana rešitev ureja možnost predčasne upokojitve, brez znižanja pokojnine, kot je to določeno v 38. členu Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD, 102/15, 23/17, 40/17, 65/17, 28/19, 75/19, 139/20 in 189/20 – ZFRO), ob pogoju, da ni mogoča razporeditev te osebe na ustrezna dela na ministrstvu ali v drugem državnem organu in, če ji do izpolnitve pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine manjka manj kot pet let.

Skrb za pripadnike je značilnost vseh sodobnih vojaških organizacij. Vojska v vsaki državi opravlja dela, za katera so ji z zakoni določeni posebna poslanstva, odgovornosti in dolžnosti. Dosedanje rešitve na področju celostne skrbi za pripadnike se na nekaterih področjih (prednostna zdravstvena obravnava, socialno varstvo itn.) usklajuje s splošnimi predpisi oziroma rešitvami, ki so že uveljavljene pri nekaterih drugih primerljivih poklicnih skupinah.

Najem službenega stanovanja se pod določenimi pogoji opredeljuje kot pravica pripadnikov Slovenske vojske. Na novo se opredeljuje možnost, da lahko pripadnik, ki je v Slovenski vojski zaposlen več kot deset let in je več kot tri leta najemnik službenega stanovanja, zaprosi za odkup tega stanovanja, če najemniku in uporabniku to stanovanje pomeni edino stanovanje. Enako možnost ima tudi nekdanji pripadnik Slovenske vojske, ki je do upokojitve delal na ministrstvu. Predlagana rešitev po eni strani omogoča trajnejše reševanje stanovanjske problematike pripadnikov Slovenske vojske, po drugi pa postopno posodobitev vojaškega stanovanjskega fonda.

Stroški pogreba in enkratna denarna pomoč družinskim članom pripadnika Slovenske vojske pripadajo tudi, če pripadnik izgubi življenje na poti na delo in z dela. Pravica je povezana s specifikami del in nalog Slovenske vojske in okoliščinami, da pripadniki Slovenske vojske svoje delo navadno opravljajo v oddaljenih krajih, zaradi česar so bolj izpostavljeni.

Opredeljujeta se dodatni pravici družinskih članov pripadnika Slovenske vojske, ki je pri opravljanju vojaške službe izgubil življenje, in sicer prednost njegovih otrok pri vpisu v javni vrtec, zasebni vrtec s koncesijo in zasebni vrtec, ki se financira iz občinskega proračuna, in povračilo stroškov javnega vrtca, zasebnega vrtca s koncesijo ali zasebnega vrtca, ki se financira iz občinskega proračuna za njegove otroke.

Urejajo se pravice nezaposlenega zakonca ali zunajzakonskega partnerja pripadnika ali partnerja iz registrirane istospolne partnerske skupnosti pripadnika (beseda zakonec je že sedanja okrajšava za navedene izraze, določena v tretjem odstavku 76. člena zakona), ki je na delu v tujini, in sicer se prostovoljno vključi v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, če z njim biva v tujini in je bil do odhoda v tujino v delovnem razmerju, samozaposlen ali prijavljen na zavodu za zaposlovanje več kot šest mesecev. Prostovoljna vključitev v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje se, ne glede na določbe zakona, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, šteje kot pokojninska doba brez dokupa. Za čas bivanja s pripadnikom v tujini ima v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, pravico do suspenza pogodbe o zaposlitvi. Med suspenzom pogodbe o zaposlitvi delodajalec ne sme odpovedati pogodbe o zaposlitvi, razen če so dani razlogi za izredno odpoved ali če je delodajalec uvedel postopek za prenehanje zaposlitve.

Urejena je možnost, da se, če razmere to omogočajo, ožjim družinskim članom omogoči brezplačen obisk pripadnika, ki se je v MOM poškodoval oziroma ponesrečil ali zbolel tako, da je resno ogroženo njegovo življenje. Prevoz do nastanitve se lahko izvede tudi z vojaškim transportom, nastanitev pa organizira v vojaških objektih.

Iz zakona so črtane dosednji rešitvi glede subvencioniranja dela oskrbnine za varstvo predšolskih otrok pripadnikov in možnost zagotavljanja potrebnih nastanitvenih zmogljivosti z gradnjo ali nakupom varovanih stanovanj za oskrbo nekdanjih pripadnikov Slovenske vojske, ki jih v praksi vse od sprejema zakona v letu 2007, ni bilo mogoče realizirati. Dodatno je iz zakona črtana tudi možnost ugotavljanja kompetenc za zasedbo posameznih formacijskih dolžnosti v Slovenski vojski, ki zahtevajo posebne vojaške kompetence, kakršne so dosegljive tudi mimo nacionalnih izobraževalnih sistemov, in sicer glede na določbo petega odstavka 26. člena prehodnih in končnih določb Zakona o obrambi o dovoljenem spregledu ravni izobrazbe (pod določenimi pogoji) le do 14. januarja 2009.

Predvideno je, da se podzakonski predpisi z zakonom uskladijo v roku šestih mesecev. V prehodnih določbah se ureja prehodno obdobje zaradi spremenjenega 53. člena, in sicer se glede delovnega časa, odmora in počitka pri opravljanju vojaške službe zunaj države, spremenjene določbe uporabljajo od prve napotitve pripadnikov v MOM po uveljavitvi zakona. Spremenjene določbe 57. člena se uporabljajo tudi za že sklenjene pogodbe o vojaškem izobraževanju ali usposabljanju, če so za vojaško osebo ugodnejše, kar se uredi z aneksom k pogodbi.

3 OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZA JAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNOFINANČNA SREDSTVA

Finančne posledice sprejema zakona bodo po ocenah znašale 6.911.544 evrov na leto in vključujejo:

- spregled izobrazbe (11. člen) za vojake s srednjo poklicno izobrazbo (vojak II) bo ob trenutni strukturi Slovenske vojske (575 pripadnikov na formacijski dolžnosti vojak II) imel finančne posledice v višini 299.598 evrov na letni ravni;
- dodatek za prepoved stavke (18. člen) bo ob trenutnem številu vojaških oseb (5903), ki bi bile upravičene do dodatka, imel finančne posledice v višini 6.611.946 evrov.

Sredstva za leto 2021 in 2022 bodo zagotovljena s prerazporeditvijo znotraj finančnega načrta proračunskega uporabnika 1914 Slovenska vojska. Za izvajanje zakona v letih 2021 (pol leta) in 2022 bodo sredstva prerazporejena iz proračunske postavke 5802 Delovanje v Republiki Sloveniji.

Sprejem zakona ne bo imel finančnih posledic za druga javna sredstva.

4 NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva za izvajanje zakona v višini 3.455.772 za leto 2021 in v višini 6.911.544 evrov za leto 2022 bodo zagotovljena s prerazporeditvami v finančnem načrtu proračunskega uporabnika 1914 Slovenska vojska.

5 PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Zakon ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU.

AVSTRIJA

Temelji delovanja obrambnega sistema in naloge Avstrijske zvezne vojske so določeni v Zveznem ustavnem zakonu in Zakonu o obrambi.

Delovnopравни status zvezne vojske urejajo še zakoni o uradniškem delovnopravnem razmerju, plačah, o uslužbencih in dodatkih v vojski. Poseben zvezni zakon ureja naloge in pristojnost vojske pri vojaški obrambi države.

V skladu z Zakonom o obrambi je zvezna vojska sestavljena na podlagi vsesplošne vojaške obveznosti, kivključuje čas služenja vojaškega roka, služenja v obvezni rezervi (Milizstand) in rezervi (Reservestand). Za moške državljane Avstrije se vojaška obveznost začne s 17. letom in konča z dopolnjenim 50. letom starosti. Za častnike, podčastnike in specialiste na posebnih področjih pa traja vojaška obveznost do 65. leta.

Pripadniki zvezne vojske so del državnih struktur, zato zanje veljajo isti predpisi kot za druge državne uslužbence. Nekatere izjeme veljajo le za pripadnike vojaške organizacije, in sicer na področjih disciplinskega prava in plač ter nagrajevanj.

Vojaška organizacija zaposluje pripadnike za določen in nedoločen čas. Vojaški osebi s statusom vojaškega pogodbenika za določen čas, ne glede na rang (vojaške in podčastniške dolžnosti do čina višji štabni vodnik), se pogodba prekine, ko dopolni starost 40 let.

Vsem vojaškim osebam, ki imajo pogodbo za določen čas (vojaški pogodbeniki za določen čas in vojaški uslužbenci po pogodbi), pripada, ne glede na rang (vojaška ali podčastniška

dolžnost) in če se jim izteka pogodba o zaposlitvi, pravica do uveljavljanja zahteve za pridobitev poklicne kvalifikacije. Če je imela vojaška oseba veljavno pogodbo za tri leta, ji v četrtem letu vojaški sistem pomaga pri usposabljanju za poklic v civilnih strukturah. Zahteva za pridobitev poklicne kvalifikacije obsega vse ukrepe, ki omogočijo posamezniku, da po izteku pogodbe najde delo v civilnem okolju. Stroške prešolanja do višine približno 34.050 evrov krije vojska. Še dodatno pa dobi pripadnik v letu, ko se usposablja za poklic v civilnem okolju, 75 oziroma 95 odstotkov zadnje izplačane plače. Pripadniki vojaške organizacije so v obvezno zdravstveno, nezgodno in pokojninsko zavarovanje vključeni ne le med zaposlitvijo, temveč tudi v času, ko opravljajo prekvalifikacijo za civilni poklic.

BELGIJA

Kraljevi odlok iz leta 2001 določa strukturo obrambnega področja v Kraljevini Belgiji in pristojnosti organov in subjektov, ki so del njega. Oborožene sile so eden izmed teh subjektov. Civilno osebje na področju obrambe spada med državne uradnike, zato zanje veljajo enaki predpisi kot za zaposlene na vseh drugih ministrstvih v državi, pripadniki vojske pa niso državni uradniki, zato zanje veljajo drugačni predpisi. V vojski se lahko zaposlijo tudi osebe z dvojnim državljanstvom, pri čemer ni nujno, da je eno izmed teh belgijsko, zaposlijo se lahko tudi tujci. Dovoljeno je organiziranje oziroma delovanje sindikatov, in sicer tako za civilno osebje kot za pripadnike vojske, vendar so pravne podlage za delovanje enih in drugih različne.

Pri zaposlovanju in upokojevanju vojaških oseb se uporabljajo različni predpisi. Od vrste predpisa, ki je podlaga za zaposlitev, je odvisno tudi trajanje zaposlitve. Vojaške osebe se lahko zaposlijo za določen čas, in sicer kot prostovoljci za od dve do štiri leta. Že ob zaposlitvi so seznanjeni s tem, da podaljšanje zaposlitve ni mogoče. Vojaškim osebam, ki se zaposlijo za nedoločen čas, zaposlitev preneha, ko dosežejo zakonsko predpisano starost za upokožitev, ki je ne glede na kategorijo 56 let. Izjeme so pripadniki s činom generalmajorja, ki se upokojijo pri 59 letih, in s činom generalpodpolkovnika, ki se upokojijo pri 61 letih.

Tedenski in dnevni počitek v MOM nista posebej urejena. Misijski dopust na letni dopust ne vpliva. Če se misijski dopust koristi med misijo, pripada posamezniku 2,5 dni za vsakih 30 dni misije. Če pa se dopust koristi doma, obsega dva dni na vsakih 30 dni misije. Dodatno prejmejo en prosti dan za vsakih 30 neprekinjenih dni misije in en dodatni dan za vsakih 120 neprekinjenih dni misije. Ti dnevi (do deset dni) se koristijo neposredno po prihodu z misije, saj je njihov namen v koristih pripadnika in njegove družine. Koriščenje letnega dopusta se lahko zaradi misije prenese na poznejše obdobje, kot je sicer predvideno.

FRANCIJA

Obrambni sistem v Franciji ureja Zakon o obrambi ali *Code de la defense*. Zakon obsega ureditev obrambnega področja, organizacijo Ministrstva za obrambo, organizacijo, odnose in službo v vojski. Ureja tudi upravna in finančna vprašanja, povezana z obrambo.

Poklicni vojaki so zaposleni na Ministrstvu za obrambo, ki je del državne uprave, vendar s samostojno ureditvijo delovnih razmerij in plač. Vojaki so lahko kot prostovoljci zaposleni za pet let, kot poklicni vojaki lahko ostanejo v vojski do 25 let, častniki po pogodbi pa do 20 let.

Za častnike in podčastnike z zaposlitvijo za nedoločen čas veljajo starostne omejitve. Za podčastnike so omejitve: podčastniki vodniki do 45. leta, štabni vodniki do 50., višji štabni vodniki do 56., praporščaki do 57., vojaško zdravstveno osebje do 57. in vojaški glasbeniki do 64. leta starosti. Omejitev za častnike do čina polkovnika je do 57. leta, za generale do 61., za častnike, zaposlene v administraciji in logistiki, do 60. leta, za generale, zaposlene v administraciji in logistiki, do 62. leta starosti. V medicini, farmaciji, veterini in zobozdravstvu je omejitev do 60. leta in za generale v teh strukturah do 65. leta starosti.

Zdravstveno in nezgodno zavarovanje vojaških in civilnih oseb, ki delajo v vojski, urejajo civilni zakonik ter zakoni o obrambi, o civilnih in vojaških pokojninah, o vojaških invalidih in žrtvah vojne, o javnem zdravstvu, o javnih službah in o socialni varnosti. Vojaške osebe plačujejo enako kot drugi zaposleni obvezne prispevke za socialno varnost, s čimer imajo zagotovljeno osnovno zdravstveno zavarovanje. Velika večina zaposlenih plačuje dodatno zdravstveno zavarovanje, ki ga v različnem obsegu ponujajo zdravstvene zavarovalnice. Poleg tega se vsak posameznik po svoji presoji odloči, ali bo sklenil in plačeval nezgodno zavarovanje. Za vojaške in civilne osebe, zaposlene na obrambnem ministrstvu, ki umrejo ali postanejo invalidi med opravljanjem dolžnosti, so ustanovljeni skladi za pomoč, iz katerih se zagotavljajo sredstva za izplačila ob smrti ali invalidnosti. Vojaške osebe se lahko tudi same nezgodno zavarujejo pri Association Générale de Prévoyance Militaire (AGPM) ali Groupement Militaire de Prévoyance des Armées (GMPA), ki omogočata zavarovanje pripadnikov vojske proti vsem tveganjem v operacijah.

HRVAŠKA

Zakon o službi v oboroženih silah Republike Hrvaške ureja vsa vprašanja, povezana s službo v vojski, in sicer postopke zaposlitve, pravice, dolžnosti in odgovornosti pripadnikov, vrste činov, napredovanja v činih, prenehanje vojaške službe in druga področja, povezana s službo v hrvaški vojski. S tem zakonom je pripadnikom, ki so sicer uslužbenci Ministrstva za obrambo, priznan drugačen pravni status kot drugim javnim uslužbencem na Hrvaškem. Za zaposlitev v vojski se lahko prijavi tudi oseba z dvojnimi državljanstvom, tujcev ne zaposlujejo. Aktivnim vojaškim osebam je z zakonom prepovedano združevanje v sindikatu, preostali zaposleni v vojski pa to pravico imajo.

Delodajalec sklene s kandidati za vojake pogodbo za štiri leta. Po tem obdobju se lahko pogodba podaljša še za pet let in nato še tretjič za šest let. Podčastniki, častniki in vojaški specialisti, ki izpolnjujejo predpisane zahteve in opravijo predpisano usposabljanje, se v vojski zaposlijo za nedoločen čas. Vojaki so lahko po tem, ko dobijo prvo službeno oceno in če izpolnijo tudi vse druge zdravstvene in varnostne pogoje, napoteni na ustrezno usposabljanje za podčastnike, častnike ali vojaške specialiste. Po končanem usposabljanju postanejo pripadniki vojske za nedoločen čas.

Zdravstveno in pokojninsko zavarovanje aktivnih vojaških oseb urejajo Zakon o službi v oboroženih silah, Zakon o pokojninskem zavarovanju in Zakon o pravicah iz pokojninskega zavarovanja aktivnih vojaških oseb, pripadnikov policije in drugih pooblaščenih oseb.

Operacije v podporo miru so zaradi posebne narave dela izjema od ureditve delovnega časa v Hrvaški vojski, ki je največ 12 ur na dan, 40 oziroma 48 ur na teden. Za čas misije veljajo glede delovnega časa pravila misije, pri čemer imajo njihovi pripadniki, razen v izjemnih

primerih (izredni dogodki), pravico do dnevnega in tedenskega počitka. Njihovi pripadniki so za vsakih pet mesecev opravljanja nalog na misiji upravičeni do plačanega dopusta, ki traja deset dni, in ga koristijo po vrnitvi iz MOM; če gre za krajše obdobje opravljanja dela v MOM, so upravičeni do dveh dni plačanega dopusta za vsak mesec dela v MOM, ki ga koristijo po prihodu iz MOM. Višina nadomestila se odmeri glede na plačo, ki jo prejemajo na mirnodobni lokaciji (za delo v tujini prejmejo poleg plače še dnevnice). Pripadniki lahko koristijo tudi dneve posebnega misijskega dopusta, do katerega so upravičeni po pravilih MOM (ne glede na čas trajanja misije), po svoji izbiri in na svoj strošek po predhodni odobritvi nadrejenega. Ministrstvo za obrambo nenehno uresničuje program skrbi za nekdanje pripadnike vojske in ministrstva. Ugodnosti po tem programu so deležni tisti, ki izpolnjujejo pogoje, določene v Zakonu o pravicah iz pokojninskega zavarovanja aktivnih vojaških oseb, pripadnikov policije in drugih pooblaščenih oseb. Pripadniki vojske, ki so zaradi invalidnosti, ki je posledica opravljanja poklica, nezmožni za nadaljnje delo v vojski, so upravičeni do prejemanja dela invalidske pokojnine, tudi če se ponovno zaposlijo drugje.

NIZOZEMSKA

Glavni zakon za zaposlene v vojaški organizaciji je Zakon o vojaških javnih uslužbencih (Militaire ambtenarenwet), ki ureja njihov pravni status. S posebnimi zakoni se urejajo pokojninsko zavarovanje vojaških oseb ter disciplinska in kazenska odgovornost.

Vsi zaposleni na področju obrambe, tudi zaposleni v vojski, so javni uslužbenci v sektorju obrambe in imajo svojo kolektivno pogodbo. V nizozemski vojski je dovoljeno zaposlovanje oseb z dvojnimi državljanstvom, če je eno izmed njih nizozemsko. Zelo redko, le v posebnih okoliščinah in samo začasno, lahko status pripadnika nizozemske vojske dobi tudi oseba, ki nima nizozemskega državljanstva. Sindikalno združevanje v vojski ni dovoljeno.

Pri zaposlovanju poklicnih vojakov se uporabljajo tako pogodbe za določen kot za nedoločen čas. Uporabljajo tako imenovani prilagodljiv sistem kadrovanja, katerega bistvo je, da je vojaška kariera sestavljena iz treh faz. Vsak vojak začne kariero v vojski s prvo fazo, ki obsega osnovno usposabljanje in nekaj let službe, v drugi fazi pa pridobiva specialistično znanje. Starostna meja za vstop v drugo fazo je trenutno 35 let, vendar se bo v prihodnje prilagajala in ne bo natančno določena. V prvih dveh fazah se pogodbe o zaposlitvi sklepajo za določen čas, v tretji pa se častnikom ponudi pogodba za nedoločen čas, ki lahko traja do izpolnitve pogojev za starostno upokojeitev. Odločitev o tem, ali bo posameznik napredoval iz prve v drugo fazo in nato v tretjo, sprejme delodajalec in je odvisna od potreb organizacije in posameznikovih sposobnosti ter motiviranosti za nadaljnji razvoj. Če posameznik ne dosega meril za prehod med fazami, se pogodba prekine.

V Zakonu o vojaških javnih uslužbencih so poleg starostne omejitve, ki je trenutno povprečno 58 let (za pripadnike s činom podpolkovnika in višjimi čini med 60 in 65), določeni tudi drugi razlogi, zaradi katerih se pogodba o zaposlitvi prekine. To so na primer zdravstveni razlogi, varnostni zadržki ali kršitve vojaške discipline.

Za vojaške osebe veljajo izjeme pri zagotavljanju dnevnega in tedenskega počitka, in sicer v primeru operativnih razlogov (MOM), vojaških vaj, zračnega in pomorskega delovanja. V pristojnosti poveljnika je, da odloči o ustreznem počitku, če je to potrebno in mogoče, glede na službene potrebe. Ko so v MOM, so pripadniki njihove vojske upravičeni do dva in pol

dneva na mesec; po štirih mesecih MOM so upravičeni do potovanja v domovino. V času koriščenja dopusta so plačani enako kot v MOM. Pripadniki ne vlagajo zahtevkov oziroma tožb zaradi različnega režima zagotavljanja dnevnega oziroma tedenskega počitka v MOM. Obseg pravic, ki jih imajo pripadniki vojske po odhodu iz organizacije, je odvisen od vzroka njihovega odhoda. Če se je njihova pogodba za določen čas iztekla ali so vojsko zapustili prostovoljno, imajo malo pravic, več jih imajo ob odhodu iz vojske zaradi starostne omejitve. Ministrstvo za obrambo jim pri iskanju druge zaposlitve zunaj vojske lahko pomaga s kariernim svetovanjem, če pa se nekdanji pripadniki vojske ne morejo zaposliti, jim pod posebnimi pogoji poleg mesečne pomoči za nezaposlene pripadajo še dodatne ugodnosti.

Pripadniki vojske, ki morajo oditi iz organizacije zaradi starostnih omejitev, so upravičeni do prejemanja nadomestila v višini 73 odstotkov zadnje plače, in sicer do takrat, ko dosežejo 65 let, kar je pogoj za starostno upokožitev. To velja le za tiste pripadnike, ki so že v tretji fazi kariere. Nadomestila plačuje Ministrstvo za obrambo, pogoji, ki jih mora izpolnjevati nekdanji pripadnik, da je upravičen do prejemanja nadomestila, pa so določeni v posebnem zakonu.

Poklicni pripadniki vojske so vključeni v obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje. Vplačuje se mesečni prispevek, ki je približno 20 odstotkov neobdavčenega mesečnega dohodka, in sicer plača delodajalec 70 odstotkov, zaposleni pa 30. Po 40 letih službe pripadniki vojske prejmejo tako imenovano kombinirano pokojnino (osnovno pokojnino od države in dodatno pokojnino), ki znaša približno 70 odstotkov zadnje plače. Sorodniki umrlih pripadnikov vojske prav tako prejmejo do 70 odstotkov pokojnine, vendar pod posebej določenimi pogoji.

SLOVAŠKA

Naloga, uporaba, vodenje, odnose, upravljanje, mobilizacijo, pripravo, usposabljanje, mednarodno sodelovanje, sodelovanje v mednarodnih operacijah ter poveljevanje in nadzor Oboroženih sil Slovaške republike podrobneje ureja Zakon o oboroženih silah (2002). Statusne zadeve pripadnikov oboroženih sil in odnose med izvrševanjem državne službe celostno ureja Zakon o državni službi poklicnih vojakov v Oboroženih silah Slovaške republike (2005), Zakon o socialnem varstvu policistov in vojakov (2002) pa poleg temeljnih določb ureja zdravstveno in nezgodno zavarovanje ter zavarovanje med vojaško službo.

V skladu s slovaško zakonodajo lahko državljan Slovaške in druge članice EU oziroma članice mednarodne organizacije v skupnem interesu na področju obrambe (Nato), katere članice je tudi Slovaška, in ima stalni naslov na območju Slovaške, služi v državni službi na Slovaškem oziroma v slovaških oboroženih silah. Slovaške oborožene sile torej lahko zaposlujejo tudi osebe z dvojnimi državljanstvom in tujce.

Poklicni vojaki so glede na delovnopravno ureditev sestavni del državne uprave. Zaposlujejo se za določen čas, od treh do največ šestih let. Kandidat za vojaka ima lahko največ 25 let, za častnika pa 30 let (starostna omejitev ne velja za vojake, ki delujejo v pravni službi ali vojaškem zdravstvu ali so postavljeni na položaj vojaškega duhovnika, športnega trenerja ali glasbenika). Za poklicne pripadnike vojske glede na stopnjo čina veljajo starostne omejitve, po katerih ne morejo več delati v vojaški strukturi. Splošna omejitev je 55 let (razen za že naštetih in nekatere druge izjeme). Za častnike z generalskimi čini velja starostna omejitev 57 let. Izjeme pri starostnih omejitvah za poklicne vojake lahko dovoli minister za obrambo. Temeljni pravici pripadnikov po odhodu iz vojske sta pravica do pokojnine in pravica do

pokojninskega prispevka za vdove in sirote poklicnih vojakov. Dodatno pokojninsko zavarovanje je za poklicne pripadnike vojske prostovoljno.

Pripadnikom slovaške vojske v MOM pripada dodaten dopust, ki traja šest dni, če so celo leto na misiji, in ga lahko koristijo po prihodu z misije. Plača med dopustom je enaka kot med opravljanjem službe doma.

6 PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic:

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave:

Zakon ne bo imel posledic na postopke oziroma poslovanje javne uprave.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Zakon ne bo imel posledic na obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike:

Zakon ne bo imel posledic na okolje.

6.2 Presoja posledic na gospodarstvo:

Zakon ne bo imel posledic na gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju:

Sprejem zakona bo imel pozitivne učinke na položaj pripadnikov Slovenske vojske, saj bosta s predlaganimi rešitvami bolj upoštevana posebnost in zahtevnost vojaškega poklica. Prav tako bo zakon imel pozitivne učinke na zagotavljanje ustrezne skrbi za pripadnike pri opravljanju vojaške službe.

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja:

Zakon ne bo imel posledic na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Predlog zakona ne bo imel posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Ministrstvo bo sprejeti zakon predstavilo na svojih spletnih straneh.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje tega zakona bo spremljalo Ministrstvo za obrambo. Metodologija za spremljanje doseganja ciljev ni predvidena.

6.8 Druge pomembne okoliščine, povezane z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

/

6.9 Podatek o zunanjem strokovnjaku oziroma pravni osebi, ki je sodelovala pri pripravi predloga zakona (osebno ime in naziv fizične osebe ali podjetje in naslov pravne osebe):

/

6.10 Znesek plačila, ki ga je oseba iz prejšnje alineje v ta namen prejela:

7 PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI ZAKONA

Javna objava predloga zakona na podportalu E-demokracija, med katero je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe, je trajala 1. februarja 2021 do 3. marca 2021. Ministrstvo za obrambo v tem času ni prejelo predlogov in pripomb k predlogu zakona

Predlog zakona je bil 2. februarja 2021 v skladu s 100.b členom Zakona o obrambi posredovan v mnenje sindikatom v Ministrstvu za obrambo. Vsi sindikati so podali svoja mnenja in pripombe, in sicer:

- Sindikat pilotov Ministrstva za obrambo (mnenje z dne 17.2.2021) v svojem mnenju večino predlaganih sprememb pozdravlja ter predlaga določene spremembe posameznih členov,
- Sindikat vojakov Slovenije (mnenje z dne 17. februarja 2021) je k predlogu zakona podal negativno mnenje ter pripombe in predloge za dopolnitev predloga zakona,
- Sindikat vojske, obrambe in zaščite (dopis KM-2021-02/16 z dne 16. februarja 2021) ni podal mnenja, je pa v svojem dopisu navedel, da bi bilo treba spremembe ključnih predpisov reševati sistematično in predvsem ločeno obravnavati obrambni sistem Republike Slovenije od delovnopravnih vprašanj javnih uslužbencev zaposlenih v Slovenski vojski,
- Sindikat ministrstva za obrambo (mnenje posredovano 16. februarja 2021, in mnenje z dne 2. 4. 2021) je k predlogu zakona podal negativno mnenje ter pripombe in predloge za dopolnitev predloga zakona.

Ministrstvo je na mnenja sindikatov odgovorilo dne 31. marca 2021 in 8. aprila 2021 ponovno Sindikatu Ministrstva za obrambo ter jim v seznanitev posredovalo predlog zakona po izvedenem medresorskem usklajevanju.

8 NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

Pri delu državnega zbora in delovnih teles bodo sodelovali:

- mag. Matej Tonin, minister za obrambo,
- Uroš Lampret, državni sekretar na Ministrstvu za obrambo,
- generalmajor Robert Glavaš, načelnik Generalštaba Slovenske vojske,
- Igor Nered, sekretar v Kabinetu ministra.

II BESEDILO ČLENOV

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o službi v Slovenski vojski

1. člen

V Zakonu o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07 in 58/08 – ZSPJS-I) se v 2. členu v prvem odstavku besedilo »Zakonom o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 □ uradno prečiščeno besedilo, v nadaljnjem besedilu: Zakon o obrambi)« nadomesti z besedilom »zakonom, ki ureja obrambo države (v nadaljnjem besedilu: Zakon o obrambi)«.

2. člen

V 20. členu se za tretjim odstavkom doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

»Izobrazbo strokovnih delavcev, ki izvajajo programe iz prejšnjega odstavka tega člena, predpiše minister, ob upoštevanju z zakonom določenih pogojev za strokovne delavce v izobraževalnih programih in višješolskih študijskih programih višjega strokovnega izobraževanja. Minister lahko predpiše tudi druge pogoje, ki jih morajo izpolnjevati strokovni delavci.«.

Dosedanji četrti do šesti odstavek postanejo peti do sedmi odstavek.

Dosedanji sedmi odstavek se črta.

3. člen

V 21. členu se za prvim odstavkom doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Slovenska vojska v miru skozi neprekinjena usposabljanja, urjenja in izobraževanja vzdržuje in zagotavlja pripravljenost za opravljanje vseh nalog za obrambo države samostojno in v okviru zavezništva, za izvrševanje obveznosti, ki jih je država sprejela v okviru mednarodnih organizacij oziroma z mednarodnimi pogodbami, za opravljanje določenih nalog zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah ter drugih nalog v skladu z Zakonom o obrambi in tem zakonom.«.

Dosedanji drugi odstavek, ki postane tretji odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Pripravljenost za izvajanje z zakonom določenih nalog Slovenske vojske zagotavlja v skladu z načrti uporabe, neprekinjenim delovanjem določenih služb in bojnih sistemov, pripravljenostjo določenih poveljstev, enot in služb v skladu s skupnimi načrti obrambe v okviru zavezništva oziroma drugih mednarodnih organizacij v skladu z mednarodnimi pogodbami ter pripravljenostjo za izvajanje nalog v skladu z varnostnimi razmerami na podlagi odločitev pristojnih organov vodenja in poveljevanja.«.

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

4. člen

V 24. členu se naslov člena spremeni tako, da se glasi: »(sodelovanje s policijo in druge naloge)«.

5. člen

V 36. členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Na uradni razgovor se lahko pripadnik najavi ali pa ga pozove nadrejeni.«.

Za dosedanjim tretjim odstavkom, ki postane četrti odstavek, se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Za vojaške osebe, ki opravljajo vojaško službo v ministrstvu ali drugem državnem organu, se določbe tega zakona glede službene poti uporabljajo smiselno.«.

6. člen

V 38. členu se v prvem odstavku peti stavek spremeni tako, da se glasi:

»V skladu z določbami tega člena vojaška oseba vlaga v službenih zadevah tudi druge vloge.«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Vojaška oseba, ki želi ugovor podati ustno, zaprosi nadrejenega za uradni razgovor. Nadrejeni prošnjo za uradni razgovor sprejme in evidentira.«.

V četrtem odstavku se prvi stavek spremeni tako, da se glasi:

»Nadrejeni mora podrejenega sprejeti na uradni razgovor v petih dneh od dneva, ko je sprejel prošnjo za uradni razgovor.«.

Za četrtim odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Vsebina uradnega razgovora se evidentira in zapiše.«.

Dosedanja peti in šesti odstavek postaneta šesti in sedmi odstavek.

7. člen

V 39. členu se drugi odstavek črta.

Dosedanji tretji odstavek postane drugi odstavek.

8. člen

V 40. členu se v drugem odstavku tretji in četrti stavek spremenita tako, da se glasita:

»Prošnja za uradni razgovor se ustrezno evidentira. Višje nadrejeni mora vojaško osebo sprejeti na uradni razgovor v petih dneh od dneva, ko je sprejel prošnjo za uradni razgovor.«.

V četrtem odstavku se prvi stavek črta.

9. člen

V 44. členu se besedilo »v treh letih« nadomesti z besedilom »v petih letih«.

10. člen

V 49. členu se šesti do štirinajsti odstavek spremenijo tako, da se glasijo:

»(6) Ustrezna izobrazba za vojaka petega kariernega razreda je najmanj srednja poklicna izobrazba. Vojak s srednjo poklicno izobrazbo lahko po opravljenem osnovnem vojaškem usposabljanju opravlja tudi naloge na formacijskih dolžnostih vojaka, za katere se zahteva srednja splošna ali srednja strokovna izobrazba.

(7) Ustrezna izobrazba za podčastnike petega kariernega razreda je najmanj srednja splošna ali srednja strokovna izobrazba, za podčastnike četrtega kariernega razreda najmanj višja strokovna izobrazba, za podčastnike tretjega in drugega kariernega razreda pa najmanj izobrazba, pridobljena po študijskem programu prve stopnje, oziroma izobrazba, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljene po študijskih programih prve stopnje, v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij (7. raven).

(8) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se lahko za podčastnike tretjega in drugega kariernega razreda določi kot pogoj najmanj višja izobrazba, pridobljena v sistemu visokošolskega izobraževanja po višješolskih programih, sprejetih pred 1. januarjem 1994, ki je v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij, uvrščena na 6. raven, in ustrezno število let delovnih izkušenj, za kar kriterije natančneje določi vlada.

(9) Ustrezna izobrazba za častnike do čina podpolkovnik je najmanj izobrazba, pridobljena po študijskem programu prve stopnje, oziroma izobrazba, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljene po študijskih programih prve stopnje, v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij (7. raven).

(10) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se lahko za častnike do čina podpolkovnik določi kot pogoj najmanj višja izobrazba, pridobljena v sistemu visokošolskega izobraževanja po višješolskih programih, sprejetih pred 1. januarjem 1994, ki je v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij, uvrščena na 6. raven, in ustrezno število let delovnih izkušenj, za kar kriterije natančneje določi vlada.

(11) Ustrezna izobrazba za častnike od čina polkovnik in višje je najmanj izobrazba, pridobljena po študijskem programu druge stopnje, oziroma izobrazba, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljene po študijskih programih druge stopnje, v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij (8. raven).

(12) Ustrezna izobrazba za nižje vojaške uslužbence I. razreda je najmanj srednja poklicna izobrazba, za vojaške uslužbence od II. do V. razreda najmanj srednja splošna ali srednja strokovna izobrazba in za vojaške uslužbence od VI. do VIII. razreda najmanj višja strokovna izobrazba oziroma 6. raven, v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij.

(13) Ustrezna izobrazba za višje vojaške uslužbence od IX. do XIII. razreda je najmanj izobrazba, pridobljena po študijskem programu prve stopnje, oziroma izobrazba, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljene po študijskih programih prve stopnje, v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij (7. raven).

(14) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se lahko za višje vojaške uslužbence od IX. do XIII. razreda določi kot pogoj najmanj višja izobrazba, pridobljena v sistemu visokošolskega izobraževanja po višješolskih programih, sprejetih pred 1. januarjem 1994, ki je v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij, uvrščena na 6. raven, in ustrezno število let delovnih izkušenj, za kar kriterije natančneje določi vlada.«

Za dosedanjim štirinajstim odstavkom se dodajo novi, petnajsti do devetnajsti odstavek, ki se glasijo:

»(15) Ustrezna izobrazba za višje vojaške uslužbence XIV. in XV. razreda je najmanj izobrazba, pridobljena po študijskem programu druge stopnje, oziroma izobrazba, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljene po študijskih programih druge stopnje, v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij (8. raven).

(16) Kandidatu, ki je uspešno opravil katero izmed oblik vojaškega izobraževanja in usposabljanja oziroma posamezno fazo v skladu z drugimi ali prejšnjimi programi oziroma dotedanjimi predpisi ali odslužil vojaški rok, se prizna primerljiva oblika ali dokončana faza vojaškega izobraževanja in usposabljanja. Za priznanje vojaškega izobraževanja in usposabljanja se lahko predhodno odredi opravljanje manjkajočih vsebin, skladno s programom.

(17) Kandidatu, ki sklene pogodbo o zaposlitvi za poklicno opravljanje vojaške službe, se v pripravniško dobo šteje tudi čas stažiranja v vojaških enotah med šolanjem oziroma študijem.

(18) Vojaške osebe ne morejo samostojno opravljati formacijskih dolžnosti, dokler ne opravijo predpisanega vojaškega izobraževanja in usposabljanja v skladu z Zakonom o obrambi.

(19) Vlada lahko na predlog ministra določi, da se vojaškim osebam ob prvi sklenitvi pogodbe o zaposlitvi za najmanj pet let in po vsakem končanem letu opravljanja vojaške službe v času sklenjene pogodbe o zaposlitvi ali za popolnitev začasne enote oziroma druge sestave, zlasti za opravljanje vojaške službe zunaj države, izplača posebna denarna nagrada, ki se lahko izplača v več delih.«.

11. člen

V 50. členu se v prvem odstavku črta beseda »dvakratni«.

V drugem odstavku se tretji stavek spremeni tako, da se glasi: »Pogodba o službi v rezervni sestavi vojske se sklene za najmanj pet let oziroma najmanj za čas štipendiranja.«.

Za četrtem odstavkom se dodata nova peti in šesti odstavek, ki se glasita:

»(5) Ministrstvo lahko krije stroške pridobitve srednje poklicne oziroma srednje strokovne izobrazbe kandidatu, ki je sklenil pogodbo o prostovoljnem služenju vojaškega roka. Kandidat mora po končanem šolanju skleniti pogodbo o zaposlitvi v stalni sestavi vojske kot vojak za najmanj deset let. S posameznim javnim vzgojno-izobraževalnim zavodom ministrstvo sklene ustrezno pogodbo, s katero opredelita izvedbo izobraževalnega programa in stroške izvajanja.

(6) Kandidat, ki pogodbe o zaposlitvi ne sklene, mora vrniti stroške pridobitve srednje poklicne oziroma srednje strokovne izobrazbe. Sorazmeren del teh stroškov je dolžan povrniti tudi kandidat, ki pogodbo o zaposlitvi po svoji volji odpove pred iztekom roka, določenega v pogodbi.«.

Dosedanji peti, šesti in sedmi odstavek postanejo sedmi, osmi in deveti odstavek..

Dosedanji osmi odstavek, ki postane deseti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(10) Minister natančneje uredi kritje stroškov iz petega odstavka tega člena in štipendiranje za delo v vojski oziroma za službo v rezervni sestavi vojske.«.

12. člen

V 51. členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Za določene formacijske dolžnosti, ki jih opravljajo vojaki, podčastniki v petem kariernem razredu in častniki v tretjem kariernem razredu, lahko minister na predlog načelnika generalštaba izjemoma določi, da se te dolžnosti opravljajo v največ treh nazivih.«.

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

13. člen

53. člen se spremeni tako, da se glasi:

»53. člen

(delovni čas, odmor in počitek pri opravljanju vojaške službe izven države)

(1) Delovni čas pripadnikov pri opravljanju vojaške službe izven države je lahko enakomerno ali neenakomerno razporejen ne glede na določbe predpisov, ki urejajo omejitve o dnevni, tedenski ali mesečni delovni obveznosti, odmoru, dnevni ali tedenski počitku ter delu preko polnega delovnega časa. O razporeditvi delovnega časa med opravljanjem vojaške službe izven države odloča nadrejeni poveljnik.

(2) Delovni čas pripadnikov, ki so napoteni na opravljanje vojaške službe izven države v skupna ali druga poveljstva in enote ter v organe, predstavništva ali službe mednarodnih organizacij, se odredi glede na pravila, ki veljajo za druge pripadnike v teh poveljstvih, enotah in mednarodnih organizacijah.

(3) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov, ki urejajo pravico do tedenskega počitka, se pripadniku pri opravljanju nalog, prevzetih v mednarodnih organizacijah in z mednarodnimi pogodbami, kot so operacije in misije (v nadaljnjem besedilu: mednarodne operacije in misije), tedenski počitek zagotavlja kot posebni dopust, v trajanju in na način, kot je to opredeljeno v tem členu.

(4) Pripadnik ima v obdobju sedmih zaporednih dni opravljanja nalog v mednarodni operaciji in misiji pravico do počitka v trajanju enega dneva posebnega dopusta. Posebni dopust se med opravljanjem vojaške službe v mednarodni operaciji in misiji izkoristi po odločitvi nadrejenega poveljnika in skladno s potrebami službe. Pripadnik posebnega dopusta, ki ga ni mogel koristiti v času opravljanja vojaške službe v mednarodni operaciji in misiji, izkoristi neposredno po vrnitvi iz mednarodne operacije in misije oziroma najpozneje v dveh mesecih po vrnitvi iz mednarodne operacije in misije.

(5) Če pripadnik izkoristi posebnega dopusta po vrnitvi iz mednarodne operacije in misije, je upravičen do nadomestila plače v višini plače za delo v Republiki Sloveniji.

(6) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov, ki urejajo počitek med zaporednima delovnima dnevoma (dnevni počitek), se pripadniku pri opravljanju nalog v mednarodni operaciji in misiji v primeru nujnih in neodložljivih nalog zagotavlja pravica do počitka v takšnem trajanju, ki je po oceni nadrejenega poveljnika in glede na potrebe opravljanja nalog

ter v obsegu, kot to dopuščajo razmere, ustrezen in nujen za zagotovitev varnosti in zdravja pripadnika.

(7) Pri opravljanju vojaške službe izven države je opravljanje dela brez upoštevanja določb o časovnih omejitvah dnevne, tedenske ali mesečne delovne obveznosti, odmora, dnevnega in tedenskega počitka ter dela preko polnega delovnega časa upoštevano pri določitvi plače.«.

14. člen

V 57. členu se v tretjem odstavku drugi stavek spremeni tako, da se glasi:

»Ob predčasni odpovedi pogodbe o zaposlitvi zaradi razlogov na strani vojaške osebe in tudi ob sporazumnem prenehanju delovnega razmerja ali kadar vojaška oseba ne izpolni obveznosti iz pogodbe o izobraževanju, mora povrniti sorazmerni del stroškov izobraževanja ali usposabljanja, pri čemer se za stroške vojaškega izobraževanja ali usposabljanja vojaške osebe štejejo neposredni stroški izvedbe izobraževanja ali usposabljanja, vendar največ v višini štirikratnika povprečne zadnje mesečne bruto plače v Republiki Sloveniji, ugotovljene po uradnih statističnih podatkih ob sklenitvi pogodbe iz prejšnjega odstavka.«.

15. člen

V 58. členu se za četrtem odstavkom, ki je prenehal veljati, dodajo novi peti, šesti in sedmi odstavek, ki se glasijo:

»(5) Vojaškim osebam pripada dodatek v višini 4-odstotkov povprečne zadnje mesečne bruto plače v Republiki Sloveniji, ugotovljene po uradnih statističnih podatkih, zaradi prepovedi stavke, skladno z Zakonom o obrambi.

(6) Poškodba, ki jo pripadnik utrpi na redni poti od stanovanja do delovnega mesta ali nazaj, se šteje kot poškodba pri delu.

(7) Pripadnik iz prejšnjega odstavka, ki je odsoten z dela zaradi poškodbe, za čas odsotnosti prejme 100-odstotno nadomestilo plače. Ob odsotnosti z dela nad 30 delovnih dni ministrstvo izplača nadomestilo plače v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja v višini, ki velja za poškodbo izven dela, razliko do 100-odstotnega nadomestila plače, ki je obvezno zdravstveno zavarovanje ne krije, pa izplača iz lastnih sredstev.«.

16. člen

V 59. členu se v drugem odstavku v drugem stavku za besedo »dolžnostih« pred vejico doda besedilo »in delovnih mestih oziroma delih v ministrstvu ter drugih državnih organih, na katerih se opravlja vojaška služba«.

17. člen

V 60. členu se za četrtem odstavkom doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Vojaški osebi, ki je odsotna z dela zaradi poškodbe pri delu ali poklicne bolezni, pravice iz poklicnega zavarovanja ne mirujejo. Prispevke za poklicno zavarovanje v tem času plača ministrstvo po stopnji, ki velja na dan nastanka obveznosti za plačilo prispevkov. Ne glede na določbe zakona, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, je osnova za

prispevke nadomestilo iz naslova zdravstvenega zavarovanja, ki ga ministrstvo izplačuje v breme nosilca zdravstvenega zavarovanja.«.

18. člen

V 61. členu se četrti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(4) Vlada lahko na predlog ministra odloči, da se izplača posebna denarna nagrada vojaškim osebam, ki podaljšajo pogodbo o zaposlitvi, po vsakem končanem letu opravljanja vojaške službe.«.

19. člen

V 68. členu se za četrtim odstavkom dodata nova peti in šesti odstavek, ki se glasita:

»(5) Vojaški osebi se lahko odpove pogodba o zaposlitvi, če po njeni razrešitvi z dolžnosti načelnika Generalštaba Slovenske vojske ni več potrebe po opravljanju njenega dela v Slovenski vojski oziroma če je ni mogoče razporediti na ustrezna dela v ministrstvu ali v drugem državnem organu in če ji do izpolnitve pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine manjka manj kot pet let.

(6) Vojaška oseba iz prejšnjega odstavka, ki uveljavi pravico do dokupa zavarovalne dobe v skladu s tem členom, se lahko upokoji predčasno brez znižanja pokojnine, ne glede na določbe zakona, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje.«.

20. člen

V 76. členu se v prvem odstavku na koncu sedme alineje pika nadomesti s podpičjem in doda nova osma alineja, ki se glasi:

»□ klubsko in drugo dejavnost.«.

Sedmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(7) Način izvajanja posameznih pravic celostne skrbi podrobneje uredi minister.«.

21. člen

V 77. členu se v prvem odstavku četrta alineja spremeni tako, da se glasi:

»□ zagotovitev prednostne zdravstvene obravnave ob poškodbah ali boleznih pri delu med vojaško službo;«.

22. člen

V 78. členu se v drugem odstavku v prvem stavku besedilo »prednostnega zdravljenja« nadomesti z besedilom »prednostne zdravstvene obravnave« in beseda »oskrbe« nadomesti z besedo »obrnave«.

Drugi stavek se črta.

V tretjem odstavku se v prvem in drugem stavku besedilo »prednostno zdravljenje« nadomesti z besedilom »prednostna zdravstvena obravnava«.

23. člen

79. člen se spremeni tako, da se glasi:

»79. člen

(psihološka oskrba)

(1) Psihološka oskrba se v obliki psihološke pomoči pripadnikom in njihovim družinskim članom zagotavlja v primeru duševne stiske ne glede na vrsto ali obliko opravljanja vojaške službe.

(2) Psihološka pomoč obsega dejavnosti, kot so psihološko svetovanje, razbremenilni razgovori, psihoterapevtska dejavnost, individualna in skupinska psihološka krizna posredovanja, zagotavljanje stalne psihološke pomoči po telefonu, psihoedukacija in druge strokovne preverjene metode.«.

24. člen

80. člen se spremeni tako, da se glasi:

»80. člen

(socialno-varstvena oskrba)

(1) Socialno varstvo pripadnikov in njihovih družinskih članov obsega socialno pomoč pri prepoznavanju in opredelitvi socialne stiske in težave, oceno mogočih rešitev in seznanitev z mogočimi oblikami socialnovarstvenih storitev v skladu z zakonom, ki ureja socialno varstvo.

(2) Socialna pomoč se izvaja v obliki svetovanja in pomoči pripadnikom pri reševanju težav, ki jih imajo glede dela v delovnem okolju in glede prenehanja delovnega razmerja, pomoči pri uveljavljanju pravic iz zdravstvenega, pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter otroškega in družinskega varstva.

(3) Pravice iz prvega odstavka tega člena pripadajo pripadnikom stalne sestave, drugim pripadnikom pa le, če so napoteni na opravljanje vojaške službe izven države ali po razglasitvi izrednega ali vojnega stanja.

(4) Pripadnik ima pravico do pomoči pri selitvi s prevoznimi sredstvi in moštvo. O tem odloča poveljnik bataljona, njemu enake ali višje enote.

(5) Pripadnik lahko kandidira na razpisu za najem službenega stanovanja in pravico do znižane neprofitne najemnine za službeno stanovanje oziroma do subvencioniranja dela najemnine v višini, ki jo določi vlada na predlog ministra, če se preseli v stanovanje, ki ni oddaljeno več kot 20 kilometrov od kraja opravljanja vojaške službe. Pripadnik ima pravico do subvencioniranja dela najemnine še eno leto, če je zaradi službenih potreb razporejen na opravljanje vojaške službe v drug kraj in če se ne preseli v drugo stanovanje, za katero bi lahko uveljavljal subvencioniranje najemnine.

(6) Pripadnik, ki je v Slovenski vojski zaposlen več kot deset let in je več kot tri leta najemnik službenega stanovanja, ki je v upravljanju stanovanjskega sklada ministrstva, lahko zaprosi za odkup tega stanovanja, če najemniku in družinskim članom najemnika, ki živijo z njim, pomeni edino stanovanje. Ministrstvo soglaša z odkupom tega stanovanja ob upoštevanju ekonomske upravičenosti prodaje stanovanja in pripadnikovega rednega plačevanja najemnine ter obratovalnih stroškov.

(7) Pripadnik, ki je do upokojitve delal na ministrstvu, lahko zaprosi za podaljšanje najemne pogodbe za službeno stanovanje, ki je v upravljanju stanovanjskega sklada ministrstva, za nedoločen čas oziroma odkup takega stanovanja, če njemu in njegovim družinskim članom, ki živijo z njim, pomeni edino stanovanje.

(8) Ne glede na predpise, ki urejajo stvarno premoženje države, se prodaja stanovanj iz šestega in sedmega odstavka tega člena ter tretjega odstavka 87. člena tega zakona, ki so v upravljanju stanovanjskega sklada ministrstva, izvede s sklenitvijo neposredne pogodbe z upravičencem za odkup brez objave namere o sklenitvi neposredne pogodbe ter brez posredovanja napovedi sklenitve pravnega posla ministrstvu, pristojnemu za stvarno premoženje.

(9) Minister natančneje določi pogoje in način izvajanja pravic iz petega do osmega odstavka tega člena ter 87. člena tega zakona.«.

25. člen

V 85. členu se naslov člena spremeni tako, da se glasi: »(klubski in druga dejavnost)«.

26. člen

V 86. členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(3) Stroški pogreba in enkratna denarna pomoč iz prvega odstavka tega člena pripadajo družinskim članom tudi, če pripadnik izgubi življenje na poti na delo in z dela.«.

27. člen

V 88. členu se v prvem odstavku na koncu pete alineje pika nadomesti s podpičjem in dodata novi šesta in sedma alineja, ki se glasita:

» prednost pri vpisu v javni vrtec, zasebni vrtec s koncesijo in zasebni vrtec, ki se financira iz občinskega proračuna;

povračilo stroškov javnega vrtca, zasebnega vrtca s koncesijo ali zasebnega vrtca, ki se financira iz občinskega proračuna.«.

28. člen

Za 89. členom se doda nov 89.a člen, ki se glasi:

»89.a člen

(pravice nezaposlenega zakonca)

(1) Nezaposlenega zakonca in zakonca med suspenzom pogodbe o zaposlitvi, se prostovoljno vključi v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje za čas pripadnikovega dela v tujini, če z njim biva v tujini in je bil do odhoda v tujino v delovnem razmerju, samozaposlen ali prijavljen na zavodu za zaposlovanje več kot šest mesecev. Prostovoljna vključitev v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje se, ne glede na določbe zakona, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, šteje kot pokojninska doba brez dokupa. Sredstva za plačilo in revalorizacijo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje,

zavarovanje za starševsko varstvo in zavarovanje za primer brezposelnosti se zagotovijo v proračunu.

(2) Zakonec pripadnika iz prejšnjega odstavka, ki s pripadnikom biva v tujini, ima za čas bivanja s pripadnikom v tujini, v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, pravico do suspenza pogodbe o zaposlitvi. Med suspenzom pogodbe o zaposlitvi mirujejo pogodbene in druge pravice ter obveznosti iz delovnega razmerja, ki so neposredno povezane z opravljanjem dela. Med suspenzom pogodbe o zaposlitvi delodajalec ne sme odpovedati pogodbe o zaposlitvi, razen če so dani razlogi za izredno odpoved ali če je uveden postopek za prenehanje delodajalca.«.

29. člen

V 90. členu se v prvem odstavku tretja alineja spremeni tako, da se glasi:

»□ pravico do posebnega dopusta, v skladu s četrtem odstavkom 53. člena tega zakona oziroma kakor je predvideno z odločitvijo o napotitvi na opravljanje vojaške službe izven države;«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Družinskim članom pripadnika, ki se je med opravljanjem del in nalog v mednarodni operaciji in misiji poškodoval oziroma ponesrečil ali zbolel tako, da je resno ogroženo njegovo življenje, zaradi česar njegova vrnitev v Republiko Slovenijo ni mogoča, se lahko omogoči brezplačen obisk pripadnika v mednarodni operaciji in misiji, če razmere na območju mednarodne operacije in misije to omogočajo. Za družinske člane se lahko izvede tudi transport z vojaškim prevozom in nastanitvijo v vojaških objektih na območju mednarodne operacije in misije, če je to mogoče. Pogoje in način izvajanja te pravice podrobneje določi minister.«.

30. člen

V 91. členu se v tretjem odstavku v tretjem stavku besedilo »pet let« nadomesti z besedilom »eno leto«.

31. člen

V 92. členu se tretji odstavek črta.

Dosedanji četrti do osmi odstavek postanejo tretji do sedmi odstavek.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

32. člen

(uskladitev predpisov)

(1) Vlada v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona z njim uskladi Uredbo o posebnih denarnih nagradah ob sklenitvi in podaljšanju pogodbe o zaposlitvi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 73/19), Uredbo o plačah in drugih prejemkih pripadnikov Slovenske vojske pri izvajanju obveznosti, prevzetih v mednarodnih organizacijah oziroma z mednarodnimi pogodbami (Uradni list RS, št. 67/08, 98/10, 41/12, 41/13, 47/13, 96/14, 98/15, 25/17, 12/18 in 20/19) in Pravila službe v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 84/09).

(2) Minister v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona z njim uskladi Pravilnik o štipendiranju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 50/08, 89/09, 53/17, 30/19 in 93/20).

(3) Minister v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona izda predpise iz novega četrtega odstavka 20. člena, spremenjenega sedmega odstavka 76. člena, novega devetega odstavka 80. člena in novega tretjega odstavka 90. člena zakona.

33. člen

(uporaba določb glede delovnega časa, odmora in počitka pri opravljanju vojaške službe izven države)

Določbe spremenjenega 53. člena zakona se glede delovnega časa, odmora in počitka pri opravljanju vojaške službe izven države, uporabljajo od prve napotitve pripadnikov v mednarodne operacije in misije od uveljavitve tega zakona.

34. člen

(uporaba določb glede vračila stroškov vojaškega izobraževanja ali usposabljanja)

Določbe spremenjenega 57. člena zakona se uporabljajo tudi za že sklenjene pogodbe o vojaškem izobraževanju ali usposabljanju, če so za vojaško osebo ugodnejše, kar se uredi z aneksom k pogodbi.

35. člen

(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu:

Zakon o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) v nadaljnjem besedilu: ZObr), ki ureja vprašanja, povezana z vojaško službo ali delom v Slovenski vojski, je bil v prvem odstavku 2. člena Zakona o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07 in 58/08 – ZSPJS-I; v nadaljnjem besedilu: ZSSloV ali zakon) naveden z uradnim imenom in navedbo objav v Uradnem listu. S predlagano spremembo se bo ZObr navedel le opisno, kar je tudi skladno z Nomotehničnimi smernicami.

K 2. členu:

Z novim četrtem odstavkom se v izogib nejasnosti izrecno določi, da je minister za obrambo pristojen za določitev izobrazbe in morebitnih drugih potrebnih pogojev za učitelje in druge izvajalce izobraževalnih programov in študijskih programov višjega strokovnega izobraževanja za formalno izobraževanje vojaških oseb.

Črta se sedmi odstavek 20. člena, ki se ga zaradi njegove vsebine umesti v 21. člen.

K 3. členu:

V novi drugi odstavek 21. člena se prenese v manjšem delu spremenjeni zdaj veljavni sedmi odstavek 20. člena, saj po vsebini smiselno bolj spada v 21. člen zakona, ki ureja pripravljenost in vojaško obrambo. V novem drugem odstavku je zdaj določeno, da Slovenska vojska v miru skozi neprekinjena usposabljanja, urjenja in izobraževanja vzdržuje in zagotavlja pripravljenost za opravljanje vseh nalog za obrambo države samostojno in v okviru zavezništva, za izvrševanje obveznosti, ki jih je država sprejela v mednarodnih organizacijah oziroma z mednarodnimi pogodbami, za opravljanje določenih nalog zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah ter drugih nalog v skladu z ZObr in tem zakonom. Uporabljena spremenjena dikcija izhaja iz Vojaške doktrine, Srednjeročnega obrambnega programa in drugih dokumentov kot poslanstvo SV.

Dosedanji drugi odstavek postane tretji odstavek, v katerem se odpravita termina zahtevana in potrebna pripravljenost (kar se ureja v ZObr), druga vsebina odstavka pa ostaja enaka kot v veljavnem zakonu. S črtanjem pridevnikov »zahtevana in potrebna« se termin pripravljenost v ZSSloV uskladi s terminom pripravljenost, kot je določena v ZObr (37. člen). Ta namreč določa, da so naloge SV zagotavljanje potrebne ali zahtevane pripravljenosti, zdaj veljavni ZSSloV pa govori o zagotavljanju potrebne in zahtevane pripravljenosti. Pripravljenost je le ena, in sicer skladno z ZObr pomeni stanje, ki odraža njeno sposobnost za izvrševanje z zakonom predpisanih nalog v miru in vojni, tako da ne more biti drugače zahtevana.

K 4. členu:

Spremeni se le naslov člena v »sodelovanje s policijo in druge naloge«, saj iz besedila člena izhaja, da SV sodeluje s policijo pri varovanju državne meje, določenih objektov ali območij ter pri izvajanju drugih nalog, vendar ne gre (le) za podporo.

K 5. členu:

S predlogom se uredi, da lahko na uradni razgovor zaradi službenih razlogov pripadnika pozove tudi neposredno nadrejeni. Veljavni zakon določa samo možnost, da se na uradni razgovor najavi podrejeni (povezano s prejetim aktom vodenja ali poveljevanja oziroma ravnanjem druge vojaške osebe ali nadrejenih o službenih zadevah) in torej nadrejeni, formalno, podrejenega na uradni razgovor ni mogel povabiti brez izražene pobude podrejenega (ugovor podrejenega na izdani akt vodenja ali poveljevanja).

Zakon določa, da službeno pot uporabljajo tudi civilne osebe v vojski. S predlogom se določa, da se za vojaške osebe, ki opravljajo vojaško službo v ministrstvu ali drugem državnem organu, določbe tega zakona glede službene poti uporabljajo smiselno. Ker ima opravljanje vojaške službe v ministrstvu in v drugih državnih organih drugačne značilnosti, se določbe tega člena smiselno uporabljajo tudi za te pripadnike. Tako bo zagotovljeno enotno in usklajeno delovanje vojaške organizacije, ne glede na različen status pripadnikov oziroma delovno mesto, na katerem opravljajo naloge.

K 6. členu:

Zakon določa, da vojaška oseba v skladu z določbami tega člena v službenih zadevah vloga tudi predloge, prošnje in zahteve. S predlagano spremembo se želi urediti, da se v skladu z določbami tega člena (ki ureja tudi rok za vložitev ugovora, ki je pet dni) lahko vlagajo tudi druge vloge, če gre za službene zadeve. Tako se med drugim uredi pravna praznina glede vlaganja pritožbe iz prvega odstavka 40. člena. Rok za vložitev pritožbe, če se vojaška oseba ne strinja z odločitvijo nadrejenega oziroma če ta v sedmih dneh ni odločil, ni določen. S predlagano spremembo se bo uredilo, da je tudi v takih primerih rok za vložitev pritožbe po službeni poti pet dni, in sicer od dneva odločitve, s katero se vojaška oseba ne strinja, oziroma če nadrejeni v sedmih dneh o zadevi ne odloči.

S spremembo tretjega in četrtega odstavka se le odpravlja zapis, da se uradni razgovori vpišejo v knjigo uradnih razgovorov. V SV se namreč ne uporablja več knjiga uradnih razgovorov v fizični obliki, temveč je vodenje teh razgovorov prešlo na elektronski način. Ohrani se obveznost nadrejenega, da mora prejeta prošnja za uradni razgovor sprejeti in jo tudi takoj evidentirati (zapisati sprejem prošnje za uradni razgovor v uveljavljeni obrazec v informacijskem sistemu za upravljanje dokumentarnega gradiva). Nadrejeni mora podrejenega sprejeti na uradni razgovor v petih dneh od dneva, ko je prejel prošnjo za uradni razgovor – prošnja se lahko vloži ustno, pisno ali po elektronski poti, kar mora nadrejeni takoj ustrezno vpisati v informacijski sistem za upravljanje dokumentarnega gradiva.

Z novim petim odstavkom se ureja obveznost, da je treba vsebino uradnega razgovora evidentirati in zapisati (enako kot prošnjo za uradni razgovor v uveljavljeni obrazec v informacijskem sistemu za upravljanje dokumentarnega gradiva).

K 7. členu:

Drugi odstavek 39. člena se črta, ker se v Slovenski vojski ne uporabljajo več knjige uradnih razgovorov. V 39. členu je bilo urejeno odločanje o vlogi, kadar s podrejenim ni bil opravljen uradni razgovor, katerega vsebina bi se zapisala v elektronski obrazec. V takem primeru je sledljivost zagotovljena v pisni odločitvi in ni nujno, da bi se še posebej zapisala v elektronski obrazec.

K 8. členu:

Spreminjata se zadnja dva stavka v drugem odstavku 40. člena, ker se v SV ne uporablja več knjiga uradnih razgovorov. Prošnja za uradni razgovor se ustrezno evidentira v informacijski sistem za upravljanje dokumentarnega gradiva. Petdnevni rok, ko mora višje nadrejeni sprejeti vojaško osebo na uradni razgovor, se začne šteti z dnem, ko višje nadrejeni prejme prošnjo za uradni razgovor.

Črta se prvi stavek četrtega odstavka, ker se v SV ne uporablja več knjiga uradnih razgovorov v fizični obliki. V 40. členu je urejeno odločanje o pritožbi, kadar višje nadrejeni z vojaško osebo ni opravil tudi uradnega razgovora, katerega vsebina bi se zapisala v elektronski obrazec. V takem primeru je sledljivost zagotovljena v pisni odločitvi in ni nujno, da bi jo še posebej zapisali v elektronski obrazec.

K 9. členu:

S predlagano spremembo se podaljša čas, ko se podčastnika in častnika najpozneje (po izpolnitvi pogojev, določenih z ZObr in Uredbo o činih in poviševanju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 99/02, 87/05, 34/06, 116/07, 39/15 in 73/19)) mora povišati v neposredno višji čin. Podčastnik in častnik se po predlagani spremembi povišata v neposredno višji čin najpozneje v petih letih po izpolnitvi vseh predpisanih pogojev in po postopku, predpisanem z ZObr. S podaljšanjem skrajnega roka za povišanje (s treh let, kot izhaja iz veljavne ureditve, na pet let) se bo za pripadnika povišanje v činu (lahko) upočasnilo. Vojaški čin označuje položaj v vojaški hierarhiji, na katerega se navezujejo dolžnosti, odgovornost in pravice pripadnika. V SV je skladno z ZObr uveljavljen sistem, da pripadnik prejema plačilo glede na naziv delovnega mesta oziroma formacijske dolžnosti, ki jo opravlja, in z razporeditvijo v določen naziv tudi prevzema odgovornost ter dobi pravice formacijske dolžnosti, na katero je razporejen. S podaljšanjem skrajnega roka za povišanje ob že izpolnjenih pogojih za povišanje se upoštevata tudi karierna pot pripadnika in primerljivost z drugimi pripadniki. Odločitev o povišanju podčastnikov in častnikov po izpolnitvi pogojev je diskrecijska pravica načelnika Generalštaba SV (v nadaljnjem besedilu: GŠSV), ki odloča o povišanju oziroma predlaga ministru kandidate za povišanje. Načelnik GŠSV bo imel tako več manevrskega prostora nad razvojem karierne poti pripadnikov SV.

K 10. členu:

Sprememba predvideva uskladitev stopenj izobrazbe glede na veljavno splošno zakonodajo in določbe ZObr (zahteve in spregledi).

Drugače od splošne zakonodaje se ureja zahtevana stopnja izobrazbe za vojaka petega kariernega razreda. Za vojaka se po ZObr zahteva najmanj srednja poklicna izobrazba, pri

čemer se lahko tak vojak po uspešno opravljenem osnovnem vojaškem usposabljanju razporedi na formacijsko dolžnost vojaka, za katerega se zahteva srednja splošna ali srednja strokovna izobrazba. Gre za spregled stopnje izobrazbe, pri čemer se vojak lahko prerazporeja in povišuje le v okviru statusa vojaka, torej do čina naddesetnik. Če vojak nima srednje splošne ali srednje strokovne izobrazbe, ga ni mogoče premestiti na dolžnost podčastnika. Navedena zakonska rešitev temelji na petem odstavku 87. člena Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – ZZavar-E, 40/12 – ZUJF, 158/20 – ZIntPK-C in 203/20 – ZIUPOPDVE; v nadaljnjem besedilu Zakon o javnih uslužbencih), ki določa, da lahko področni zakon za nazive petega kariernega razreda drugače določi stopnjo izobrazbe, kot je to določeno v četrtem odstavku citiranega člena zakona (predpisana izobrazba za nazive petega kariernega razreda je najmanj srednja splošna ali srednja strokovna izobrazba).

Predpisana izobrazba za podčastnike petega kariernega razreda je srednja splošna ali srednja strokovna izobrazba, za podčastnike četrtega kariernega razreda najmanj višja strokovna izobrazba, za podčastnike tretjega in drugega kariernega razreda pa najmanj izobrazba, pridobljena po študijskem programu prve stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo. Ne glede na navedeno se lahko za podčastnike tretjega in drugega kariernega razreda določi kot pogoj najmanj višja izobrazba, pridobljena v okviru sistema visokošolskega izobraževanja po višješolskih programih, sprejetih pred 1. januarjem 1994, ki je v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij, uvrščena na šesto raven, in ustrezno število let delovnih izkušenj, za kar natančnejša merila določi vlada z uredbo.

Izobrazba častnikov in vojaških uslužbencev je usklajena s splošno zakonodajo. Do čina podpolkovnik se zahteva najmanj visoka strokovna izobrazba, predpisana izobrazba pa je tudi najmanj izobrazba, pridobljena po študijskem programu prve stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo. Ne glede na navedeno se lahko za častnike do čina podpolkovnik določi kot pogoj najmanj višja izobrazba, pridobljena v okviru sistema visokošolskega izobraževanja po višješolskih programih, sprejetih pred 1. januarjem 1994, ki je v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij, uvrščena na šesto, in ustrezno število let delovnih izkušenj, za kar natančnejša merila določi vlada z uredbo. Ustrezna izobrazba častnikov od čina polkovnik in višje je univerzitetna ali visoka strokovna izobrazba s specializacijo ali magisterijem, pridobljena po študijskih programih, sprejetih pred 11. junijem 2004. Predpisana izobrazba za te častnike je tudi izobrazba, pridobljena po študijskem programu druge stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo.

Ustrezna stopnja izobrazbe je za nižje vojaške uslužbence I. razreda najmanj srednja poklicna izobrazba, od II. do V. razreda najmanj srednja splošna ali srednja strokovna izobrazba in od VI. do VIII. razreda najmanj višja strokovna izobrazba; za višje vojaške uslužbence od IX. do XIII. razreda pa najmanj visoka strokovna izobrazba. Predpisana izobrazba je tudi najmanj izobrazba, pridobljena po študijskem programu prve stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo. Ne glede na navedeno se lahko za višje vojaške uslužbence od IX. do XIII. razreda določi kot pogoj najmanj višja izobrazba, pridobljena v okviru sistema visokošolskega izobraževanja po višješolskih programih, sprejetih pred 1. januarjem 1994, ki je v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje kvalifikacij, uvrščena na šesto raven, in ustrezno število let delovnih izkušenj, za kar natančnejša merila določi vlada z uredbo. Ustrezna izobrazba višjih vojaških uslužbencev XIV. in XV. razreda je univerzitetna ali visoka strokovna izobrazba s specializacijo ali magisterijem, pridobljena po študijskih programih, sprejetih pred 11. junijem 2004. Predpisana izobrazba za te vojaške uslužbence

je tudi izobrazba, pridobljena po študijskem programu druge stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo.

V novem šestnajstem odstavku se uredita postopek ugotavljanja primerljivosti posameznih programov (po drugih ali prejšnjih programih oziroma predpisih) in podlaga za priznavanje posameznih oblik vojaškega izobraževanja in usposabljanja (VIU) ali njegove posamezne faze. Trenutno veljavna ureditev omogoča le priznavanje spričeval in diplom, ki so bili pridobljeni na šolanju v tujini (sedmi odstavek 64. člena ZObr), ni pa priznavanje mogoče pri primerljivih vsebinah oziroma v posameznih fazah po posameznih programih VIU, ki se izvajajo v SV. Nekateri pripadniki so končali program ali zaključeno fazo programa, ki je po vsebini enaka ali zelo podobna drugemu programu VIU ali posamezni fazi tega programa. Z navedeno spremembo se omogoči ugotavljanje primerljivosti med posameznimi programi VIU in prepreči nepotrebno podvajanje vsebin. Kandidatu, ki je uspešno opravil katero izmed oblik VIU po drugih ali prejšnjih programih oziroma predpisih ali odslužil vojaški rok, se prizna primerljiva oblika VIU ali predhodno odredi opravljanje manjkajočih vsebin skladno s programom. Način ugotavljanja primerljivosti programov bo določil minister s svojim aktom.

V novem sedemnajstem odstavku se uredi, da se v pripravniško dobo šteje tudi (morebitno) stažiranje v SV, opravljeno med rednim študijem oziroma šolanjem (povezava s 50. členom ZSSloV).

Z novim osemnajstim odstavkom bo urejeno, da brez opravljenega zahtevanega VIU vojaške osebe ne morejo samostojno opravljati formacijskih dolžnosti. Omejitev glede samostojnega opravljanja dolžnosti, brez po zakonu zahtevanega predhodnega uspešno opravljenega VIU, mora veljati za vse vojaške osebe in ne le za častnike in podčastnike, kot je to določeno v osmem odstavku 92. člena ZObr. Zahtevano VIU za vojaške osebe je določeno v tretjem odstavku 92. člena ZObr.

V novem devetnajstem odstavku se uredi pravica do posebne denarne nagrade ob prvi sklenitvi pogodbe o zaposlitvi za določen čas v povezavi s pripombo Službe Vlade Republike Slovenije za zakonodajo, št. 094-1/2019/2, z dne 23. 7. 2020. Posebna denarna nagrada se izplača v več delih in pripada vojaškim osebam, ko prvič sklenejo pogodbo o zaposlitvi za določen čas, če se ta sklene za najmanj pet let, in po vsakem končanem letu opravljanja vojaške službe v času sklenjene pogodbe o zaposlitvi, ali za popolnitev začasne enote oziroma druge sestave, zlasti za opravljanje vojaške službe izven države.

K 11. členu:

Sprememba prvega odstavka predvideva skrajšanje štipendistove obveze, in sicer da se po končanem šolanju s štipendistom sklene pogodba o zaposlitvi v stalni sestavi vojske za določen čas, vendar ne krajši čas, kot je bil čas štipendiranja. Zdaj veljavna ureditev je določala zavezo štipendista, da sklene pogodbo o zaposlitvi za določen čas, ki ni smel biti krajši, kot je bil dvakratni čas štipendiranja. Predlagana ureditev je primerljiva z drugimi kadrovskimi štipendijami (drugi odstavek 58. člena Zakona o štipendiranju (Uradni list RS, št. 56/13, 99/13 – ZUPJS-C, 8/16, 61/17 – ZUPŠ in 31/18) določa, da mora biti pogodba o zaposlitvi za delovno razmerje po koncu štipendiranja sklenjena vsaj za toliko časa, kolikor je trajalo izobraževanje, za katerega je štipendist prejemal štipendijo, ali za obdobje, določeno z javnim razpisom), ki navadno zavežejo štipendiste, da ostanejo v delovnem razmerju pri njih za čas štipendiranja. S to spremembo se želijo dijaki in študenti spodbuditi k množičnejšemu sklepanju pogodb o štipendiranju z ministrstvom.

Sprememba drugega odstavka predvideva skrajšanje časa, ko mora štipendist po koncu štipendiranja ostati v službi v rezervni sestavi SV. Sprememba upošteva tudi spremembo 47. člena ZObr (Uradni list RS, št. 139/2020), s katero se je skrajšal čas, za katerega lahko pogodbeni pripadniki rezervne sestave SV sklenejo pogodbo o službi v rezervni sestavi, in sicer za najmanj eno leto. Najkrajši čas, ko bo torej štipendist moral ostati v pogodbenem razmerju v rezervni sestavi, bo tako čas štipendiranja, najpogostejša pa bo sklenitev pogodbe v rezervni sestavi za pet let. Kljub navedenemu je treba pri tem upoštevati tudi Uredbo o pogodbenem opravljanju vojaške službe v rezervni sestavi Slovenske vojske (Uradni list RS, št. 95/02, 122/04, 119/07, 30/09, 97/12 in 89/20; v nadaljnjem besedilu Uredbo o pogodbenem opravljanju vojaške službe v rezervni sestavi Slovenske vojske), ki natančno določa, pod katerimi pogoji se lahko sklene pogodba o opravljanju vojaške službe v rezervni sestavi SV za posamezno časovno obdobje.

Z novim petim odstavkom 50. člena se ustvarja pravna podlaga za financiranje pridobitve srednje poklicne oziroma strokovne izobrazbe kandidatu, ki je sklenil pogodbo o prostovoljnem služenju vojaškega roka (gre za morebitne kandidate za stalno sestavo SV oziroma dolgoročno tudi za pogodbene pripadnike rezervne sestave SV). V primerjavi z opravljanjem službe v pogodbeni rezervni sestavi SV, za sklenitev pogodbe o prostovoljnem služenju vojaškega roka Uredba o prostovoljnem služenju vojaškega roka (Uradni list RS, št. 81/03, 116/07, 102/12, 6/14, 4/17 in 28/18) ne določa nobenih pogojev glede zahtevane stopnje izobrazbe. Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije je bilo v šolskem letu 2017/18 v srednješolske programe za odrasle vključenih 18.690 oseb, pri čemer je bilo 85 odstotkov udeležencev mlajših od 26 let (vir: SURS). Po podatkih študije, ki jo je o izobraževanju odraslih opravil Andragoški center Slovenije, je udeležba v srednješolskem izobraževanju za odrasle, če jih na izobraževanje ne napoti delodajalec, povezana z razmeroma visokimi stroški, ki pa so le včasih pozneje povrnjeni iz javnih sredstev. V vzorcu je bil delež tistih, ki so jim izobraževanje denarno podprli Zavod za zaposlovanje ali delodajalci, bistveno nižji kot v preteklih letih (vir: Andragoški center Slovenije, 2013: Formalno izobraževanje odraslih v Sloveniji). S kritjem stroškov pridobitve srednje poklicne oziroma srednje strokovne izobrazbe se bo lahko ustvaril potencialni nabor kadra za zaposlitev v stalno sestavo SV, na formacijske dolžnosti vojakov. S predhodno usmerjenim kariernim izobraževanjem in zagotovljeno zaposlitvijo po uspešno končanem izobraževanju bi lahko spodbudili interes za zaposlitev v SV ter jo tudi tako uspešno popolnjevali. Določeno je, da mora kandidat po končanem šolanju skleniti pogodbo o zaposlitvi v stalni sestavi SV kot vojak za najmanj deset let in da se s posameznim javnim vzgojno-izobraževalnim zavodom sklene ustrezna pogodba, v kateri se opredelijo izvedba in stroški izvedbe izobraževalnega programa.

Z novim šestim odstavkom se določi, da mora kandidat, ki pogodbe o zaposlitvi ne sklene, vrniti stroške pridobitve srednje poklicne oziroma srednje strokovne izobrazbe. Sorazmeren del teh stroškov je dolžan povrniti tudi kandidat, ki pogodbo o zaposlitvi po svoji volji odpove pred iztekom roka, določenega v pogodbi.

V desetem odstavku (dosedanji osmi odstavek) je določena podlaga, da minister podrobneje uredi štipendiranje za delo v vojski oziroma za službo v rezervni sestavi vojske in kritje stroškov pridobitve srednje poklicne oziroma srednje strokovne izobrazbe kandidatu, ki je sklenil pogodbo o prostovoljnem služenju vojaškega roka, zaradi česar bo treba spremeniti in dopolniti Pravilnik o štipendiranju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 50/08, 89/09, 53/17, 30/19 in 93/20).

K 12. členu:

S predlagano dopolnitvijo člena se dodatno ureja možnost ureditve večnazivnosti tudi pri vojakih, podčastnikih in častnikih, a le izjemoma in z omejitvijo, da je oblikovanje večnazivnih dolžnosti pri podčastnikih in častnikih omejeno, in sicer pri podčastnikih v petem kariernem razredu (vodnik, višji vodnik, štabni vodnik) oziroma pri častnikih v tretjem kariernem razredu (poročnik, nadporočnik, stotnik). S predlagano ureditvijo, torej da je oblikovanje večnazivnih dolžnosti mogoče le izjemoma in da se lahko določi pri vojakih oziroma podčastnikih in častnikih, ki so v določenem kariernem razredu, se sledi cilju, da pri podčastnikih in častnikih ne pride do vsesplošnega oblikovanja večnazivnih delovnih mest. Sedanja ureditev določa to možnost le, če gre za specialistična dela ali naloge. Z dopolnitvijo se ustvarja možnost oblikovanja večnazivnih formacijskih dolžnosti povsod tam, kjer se to glede na potrebe organizacije izkaže kot potrebno. Razlogi za tako spremembo so v manjšem vstopu oziroma zaposlovanju novih pripadnikov, zaradi česar (lahko) na primer poveljniki oddelkov in vodov ostajajo na začetnih formacijskih dolžnostih tudi pet let in več. Sprememba bi omogočila, da bi se vse začetne dolžnosti častnikov oziroma podčastnikov oblikovale dvonazivno (npr. v nazivu poročnik/nadporočnik), s čimer bi zagotovili možnost napredovanja v nazivu na isti dolžnosti. To je zdaj omogočeno le častnikom specialistom, predvsem v pehoti in logistiki pa mladi častniki ne napredujejo v nazivu tudi po sedem let, kar povzroča velika nesorazmerja v posameznih generacijah častnikov. Z večnazivnostjo bi se oblikovala preglednejša kadrovska politika na vseh vstopnih dolžnostih v SV, pripadniki (ki jim to zdaj ni bilo omogočeno) pa bi imeli tako tudi večjo motivacijo za dobro delo, kar se lahko prenese tudi na začetne vojaške in podčastniške dolžnosti. Tako zagotovimo tudi večjo stabilnost organizacijske strukture in primerno nagrajevanje pripadnikov ob upoštevanju kariernega sistema in sistema napredovanja v plačnih razredih.

K 13. členu:

Delovni čas pri opravljanju vojaške službe zunaj države je urejen drugače kot delovni čas opravljanja nalog v Republiki Sloveniji, saj je treba najprej zagotoviti usklajenost delovanja pripadnikov v mednarodnih organizacijah, skupnih ali drugih poveljstvih in enotah zunaj države. Delovni čas pripadnikov, ki so napoteni na opravljanje vojaške službe izven države v skupna ali druga poveljstva in enote ter v organe, predstavništva ali službe mednarodnih organizacij, se odredi glede na pravila, ki veljajo za mednarodne organizacije ter navedena poveljstva ali enote. Pri določitvi delovnega časa je treba upoštevati tudi naravo nalog, ki jih pripadniki v tujini opravljajo, in območje, na katerem delujejo, predvsem glede varnostnih razmer.

Delovni čas pripadnikov pri opravljanju vojaške službe izven države je lahko enakomerno ali neenakomerno razporejen ne glede na določbe predpisov o časovnih omejitvah dnevne, tedenske ali mesečne delovne obveznosti, odmora, dnevnega ali tedenskega počitka in dela čez polni delovni čas. O razporeditvi delovnega časa med opravljanjem vojaške službe izven države odloča nadrejeni poveljnik.

SV ima največ izzivov pri zagotavljanju dnevnega in tedenskega počitka pri opravljanju nalog v mednarodnih operacijah in misijah (v nadaljnjem besedilu MOM), kar se kaže tudi v številnih delovnih sporih. ZObr v drugem odstavku 97.f člena določa, da ima delavec v obdobju sedmih zaporednih dni poleg pravice do dnevnega počitka praviloma tudi pravico do

počitka, ki traja najmanj 24 neprekinjenih ur. Če mora delavec zaradi službenih potreb, varnostnih razmer, nemotenega opravljanja zadev civilne obrambe ali izvajanja materialne in zdravstvene oskrbe vojske oziroma nemotenega izvajanja vojaškega izobraževanja in usposabljanja delati na dan, ko mu pripada tedenski počitek, se mu ta zagotovi v tekočem ali naslednjem mesecu (tretji odstavek 97.f člena ZObr). Drugih izjem ni. Pravica do tedenskega počitka je temeljna pravica iz delovnega razmerja, vendar so mogoča odstopanja od te ureditve. Odstopanja od navedene pravice dopušča tudi 158. člen Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS, 81/19 in 203/20 – ZIUPOPdve; v nadaljnjem besedilu: ZDR) v povezavi z Direktivo 2003/88/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. 11. 2003 o določenih vidikih organizacije delovnega časa (v nadaljnjem besedilu Direktiva 2003/88/ES), ki se v uvodnem delu sklicuje na Direktivo Sveta 89/391/EGS z dne 12. 6. 1989 o uvajanju ukrepov za spodbujanje izboljšav za varnost in zdravje delavcev pri delu. Ta direktiva v 2. točki 2. člena določa, da se ne uporablja tam, kjer ji posebne značilnosti nekaterih posebnih dejavnosti javnih služb, kakršne so oborožene sile ali policija, zelo nasprotujejo. Direktiva 2003/88/ES o določenih vidikih organizacije delovnega časa v določilu drugega odstavka 17. člena pri odstopanjih od splošnega pravila zagotavljanja tedenskega počitka zahteva ustrezno zamenjavo oziroma kompenzacijo. Sprememba zakona glede pravice do tedenskega počitka v MOM je nujna zaradi zagotovitve ustreznega počitka pripadnikom v MOM.

Sprememba ureditve pravice do počitka v MOM predvideva koncentrirano koriščenje tedenskega počitka in popolno izključitev pripadnikov SV iz siceršnjega delovnega okolja v MOM, s čimer bosta omogočena dejanski nepretrgani počitek, ki bo trajal 24 ur, in ustrezna regeneracija pripadnikov. Predlagana sprememba predvideva drugačno ureditev pravice do tedenskega počitka, tudi ob upoštevanju okoliščine, da v MOM zaradi operativnih razlogov (narave dela) navadno ni mogoče zagotavljati tedenskega počitka. Kot izravnavo (nadomestilo) za poseg v pravico pripadnikov v MOM do tedenskega počitka se uvaja nov institut posebnega dopusta. Pripadnik je tako upravičen do enega dneva posebnega dopusta v obdobju sedmih zaporednih dni. Posebni dopust se med opravljanjem vojaške službe v MOM izkoristi po odločitvi nadrejenega in skladno s potrebami službe. Pripadnik ta dopust, ki ga ni mogel koristiti med opravljanjem vojaške službe v MOM, izkoristi takoj po prihodu iz MOM oziroma najpozneje v dveh mesecih po vrnitvi domov. Pravica do posebnega dopusta ne posega v pravico pripadnikov do rednega letnega dopusta, ki jim pripada skladno z nacionalno zakonodajo. S spremenjeno ureditvijo pravice pripadnikov do tedenskega počitka se tako glede na splošne predpise v bistvu spreminja le način izrabe tega počitka, ki se ga zagotavlja znotraj instituta posebnega dopusta, pri čemer ta pripadnikom pripada povsem enako, kot velja za pravico do tedenskega počitka po splošnih predpisih (tj. v sedmih zaporednih dneh en dan). Posebni dopust bodo tako izkoristili v enem ali več strnjenih nizih med MOM. Če to ne bi bilo mogoče, se manjkajoči dnevi posebnega dopusta zagotovijo neposredno po vrnitvi iz MOM oziroma najpozneje v dveh mesecih po vrnitvi domov. Tako jim bo zagotovljen ustrezen (tedenski) počitek, za katerega so zaradi narave dela v MOM (lahko) prikrajšani.

Če pripadnik posebni dopust izkoristi po prihodu iz MOM, je upravičen do nadomestila plače v višini plače za delo v Republiki Sloveniji. Pri tem izhajamo iz določila 98.c člena ZObr, ki daje podlago za drugačno vrednotenje plače le za čas opravljanja vojaške službe izven države pri izvrševanju obveznosti, sprejetih v mednarodnih organizacijah oziroma z mednarodnimi pogodbami.

Področni predpisi ne urejajo nobene izjeme glede pravice do dnevnega počitka, zato velja splošna delovnoppravna zakonodaja, ki med drugim določa, da je treba delavcu med zaporednima delovnima dnevuoma zagotavljati počitek v nepretrganem trajanju najmanj 11 ur (velja ob neenakomerni razporeditvi ali začasni prerazporeditvi delovnega časa). Glede na naravo dela v MOM so nujna odstopanja tudi glede zagotavljanja pravice do dnevnega počitka, za katerega so pomembne iste določbe kot za tedenski počitek, in sicer 158. člena Zakona o delovnih razmerjih in zgoraj citiranih direktiv. Zaradi navedenega se predlaga nova ureditev dnevnega počitka v MOM, in sicer tako, da se pripadniku pri opravljanju nalog v MOM ob nujnih in neodložljivih nalogah zagotovi pravica do počitka, ki je po oceni pristojnega nadrejenega in glede na potrebe opravljanja nalog ter v obsegu, kot to dopuščajo razmere, ustrezen in nujen za zagotovitev varnosti in zdravja pripadnika.

Pri opravljanju vojaške službe izven države je opravljanje dela brez upoštevanja določb o časovnih omejitvah dnevne, tedenske ali mesečne delovne obveznosti, odmora, dnevnega počitka in dela čez polni delovni čas upoštevano pri določitvi plače. Plača pripadnikov SV je določena z Uredbo o plačah in drugih prejemkih pripadnikov Slovenske vojske pri izvajanju obveznosti, prevzetih v mednarodnih organizacijah oziroma z mednarodnimi pogodbami (Uradni list RS, št. 67/08, 98/10, 41/12, 41/13, 47/13, 96/14, 98/15, 25/17, 12/18 in 20/19). S predlaganim se želi posebej izpostaviti, da so vse posebnosti pri opravljanju dela v posebnih razmerah v MOM upoštewane pri višini plače pripadnika. Plača pripadnika v MOM je sestavljena iz nominalne osnove in dodatkov, ki so v uredbi posebej določeni.

K 14. členu:

S predlagano spremembo se natančneje opredelijo primeri vračanja stroškov, in sicer ob predčasni odpovedi pogodbe o zaposlitvi zaradi razlogov na strani vojaške osebe, tudi pri sporazumnem prenehanju delovnega razmerja in če vojaška oseba ne izpolni obveznosti iz pogodbe o izobraževanju. Določi se tudi najvišji znesek stroškov VIU, ki se vračajo, in sicer v višini neposrednih stroškov izvedbe VIU, ki jih mora vojaška oseba ob neuspešno končanem VIU ali predčasnem prenehanju pogodbe o zaposlitvi po končanem izobraževanju vrniti. To so neposredni stroški izvedbe VIU, kot so stroški šolnine, nastanitve in prehrane, prevoza, materialnih sredstev za izvedbo izobraževanja ali usposabljanja ter podobno. Vračanje teh stroškov je omejeno z zneskom štirikratnika povprečne zadnje mesečne bruto plače v Republiki Sloveniji, ugotovljene po uradnih statističnih podatkih ob sklenitvi pogodbe. Med stroške VIU ne spada znesek plače oziroma nadomestila plače, ki ga je vojaška oseba v času VIU prejela. Podrobneje to obveznost na podlagi petega odstavka 57. člena zakona uredi minister s pravilnikom.

To je ureditev, s katero se prispeva k večjemu zanimanju za vojaški poklic, predvsem za kandidate za častnike oziroma podčastnike, pa tudi vojake. Višina stroškov, ki se upošteva pri morebitnem vračanju teh stroškov ministrstvu, v zakonu do zdaj ni bila določena. Sedanji način izračunavanja stroškov (revalorizirani stroški bruto plače in neposredni stroški VIU) je bil namreč previsok in nesorazmeren ter zato negativno vpliva predvsem na morebitne kandidate za zaposlitev na vojaške dolžnosti, pa tudi za popolnjevanje posameznih specialističnih dolžnosti. To so interna VIU, ki se priznavajo in upoštevajo le znotraj SV ter nimajo splošne veljave, so pa to znanja, ki so pomembna zaradi usposobljenosti pri izvajanju obrambe države. V posameznih primerih, ko je prišlo do predčasnega prenehanja pogodbe o zaposlitvi oziroma nedokončanja izobraževanja in so bili stroški dolga visoki (npr. več deset tisoč evrov), navadno dolga kljub veljavnemu izvršilnemu naslovu ni bilo mogoče izterjati,

predvsem zaradi razglasitve osebnega stečaja dolžnika (nekdanjega pripadnika) ali izselitve dolžnika v tujino (navadno zunaj EU). Podlaga za obračunavanje stroškov osnovnega VIU je v 93. členu ZObr.

K 15. členu:

Dopolnitev predvideva finančno ovrednotenje prepovedi stavke, ki je za vojaške osebe določena z ZObr. V javnem sektorju velja le za vojaške osebe popolna prepoved stavke, drugi javni uslužbenci (npr. policisti, zdravniki) pa so pri izvajanju pravice do stavke le omejeni. Predlog temelji na ugotovitvah Ustavnega sodišča iz odločbe, št. U-I-289/13, z dne 10. 3. 2016, da prvi odstavek 99. člena ZObr ni v neskladju z ustavo, iz česar izhaja, da za vojaške osebe upravičeno velja popolna prepoved stavke. Pri tem je Ustavno sodišče poudarilo, da vojaške osebe, ki opravljajo vojaško službo, z vidika pravice do stavke niso v primerljivem položaju z drugimi javnimi uslužbenci že glede na posebne značilnosti uresničevanja obrambne dolžnosti iz 123. člena Ustave Republike Slovenije. Določa se dodatek zaradi prepovedi stavke v višini štirih odstotkov povprečne zadnje mesečne bruto plače zaposlenega v Republiki Sloveniji, kar je ugotovljeno po uradnih statističnih podatkih ob obračunu plače. Prepoved pravice do stavke ob prehodu na nov plačni sistem ni bila ustrezno upoštevana. Ob prevedbi v nov plačni sistem je bil upoštevan 10.a člen Uredbe o količnikih za določitev osnovne plače in dodatkih zaposlenim v službah Vlade Republike Slovenije in v upravnih organih (Uradni list RS, št. 35/96, 5/98, 33/00, 1/01, 63/01, 37/02, 60/02 – odl. US, 61/02 in 105/02 – odl. US). Navedeno upoštevanje pri prevedbi izhaja iz 49.b člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju, v katerem je določeno, da se za plačno skupino C (Uradniški nazivi v državni upravi in v upravah lokalnih skupnosti ter v drugih državnih organih) za določitev osnovnih plač, ki so podlaga za prevedbo, upošteva tudi dodatek za omejitev pravice do stavke iz 10.a člena uredbe. Do njega pa so bili v višini 0,10 količnika poleg vojaških oseb upravičeni tudi taksativno naštetih drugi javni uslužbenci (določeni policisti, uradne osebe Slovenske obveščevalno-varnostne agencije, pooblaščenice uradne osebe Carinske uprave RS, kontrolorji letenja Uprave RS za zračno plovbo, delavci Uprave za izvrševanje kazenskih sankcij) pa tudi drugi delavci Ministrstva za obrambo, ki opravljajo upravne in strokovne zadeve na področju obrambe in zaščite ter morajo zagotavljati nemoteno izvajanje z zakonom določenih nalog. Ob izračunu prevedenega plačnega razreda delovnega mesta oziroma javnega uslužbenca, ki je izhajal iz nominalnega zneska osnovne plače delovnega mesta oziroma javnega uslužbenca (v njem je bil upoštevan tudi dodatek iz 10.a člena uredbe) in nadaljnji uporabi instituta varovane plače se po prevedbi plača javnim uslužbencem ni znižala. Vendar pa so delovna mesta, tudi tista, na katerih so bili javni uslužbenci do prevedbe upravičeni do dodatka iz 10.a člena uredbe, po novem plačnem sistemu uvrščena v plačne razrede v enakem razponu kot v preostalih resorjih javnega sektorja.

Z novim petim in šestim odstavkom se določa, da se poškodba, ki jo pripadnik utрпи na redni poti od stanovanja do delovnega mesta ali nazaj, šteje kot poškodba pri delu. Urejeno je tudi, da je pripadnik, ki utрпи poškodbo na poti na delo oziroma z dela, upravičen do 100-odstotnega nadomestila, po tridesetih dneh, ko se obveznost za plačilo nadomestila zaradi poškodbe pri delu prenese na Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, pa ministrstvo izplača razliko do 100 odstotkov nadomestila. Tako se uredijo specifika del in nalog SV in okoliščine, da pripadniki SV navadno svoje delo opravljajo v oddaljenih krajih, zaradi česar

je možnost za poškodovanje na poti na delo oziroma z dela večja. Za dopustnost prerazporejanja pripadnikov SV tudi ne velja omejitev največje oddaljenosti 70 kilometrov od bivališča oziroma več kot ena ura vožnje z javnim prevozom, kot to velja za premestitve javnih uslužbencev na podlagi Zakona o javnih uslužbencih. Poškodba ali bolezen, ki nastane pri opravljanju delovne ali materialne dolžnosti, se šteje kot poškodba pri delu ali poklicna bolezen. Enako se za poškodbo pri delu šteje poškodba, ki jo je državljan utrpel na poti z doma ali delovnega mesta na zbirališče oziroma pri vračanju po ustaljeni poti do doma ali delovnega mesta (prvi in drugi odstavek 17. člena ZObr). Glede na ureditev iz ZObr dopolnitev zakona predvideva enako ureditev tudi za pripadnika, ki se poškoduje na poti na delo ali z dela. Enaka ureditev velja tudi za policiste na podlagi prvega in drugega odstavka 84. člena Zakona o organiziranosti in delu v policiji (Uradni list RS, št. 15/13, 11/14, 86/15, 77/16, 77/17, 36/19, 66/19 – ZDZ in 200/20; v nadaljnjem besedilu Zakon o organiziranosti in delu v policiji).

K 16. členu:

Tretji odstavek 47. člena ZObr določa, da lahko minister določi, da se vojaška služba lahko opravlja tudi na določenih delovnih mestih oziroma delih v ministrstvu, ali drugih državnih organih. Delovna mesta, na katerih se opravlja vojaška služba, se popolnjujejo z vojaškimi osebami, ki imajo v času opravljanja vojaške službe na teh delih in delovnih mestih pravice in dolžnosti kot druge vojaške osebe v stalni sestavi SV na formacijskih dolžnostih.

Dosedanja praksa prehoda vojaških oseb iz SV na delovna mesta, na katerih se opravlja vojaška služba (vojaška delovna mesta), se je v določenih primerih (piloti, letalski inženirji v Službi za preiskovanje letalskih nesreč in incidentov vojaških zrakoplovov, ki je zaradi neodvisnosti umeščena v upravni del ministrstva), pokazala za nestimulativno, saj v primeru prehoda navedenim strokovnjakom ni pripadal več dodatek po drugem odstavku 59. člena ZSSloV, ki med drugim določa, da se lahko osnovna plača poviša tudi pri določenih formacijskih dolžnostih, katerih opravljanje zahteva posebna znanja in povečane obremenitve, brez njihove popolnitve pa ni mogoče zagotoviti delovanja enote, drugih enot, oborožitvenega, bojnega ali drugega sistema. Zaradi navedenega se predlaga, da se drugi stavek drugega odstavka dopolni tudi z delovnimi mesti oziroma deli v ministrstvu ter drugih državnih organih, na katerih se opravlja vojaška služba, kar bo omogočalo, da bodo na določenih specifičnih delovnih mestih, ki jih na podlagi četrtega odstavka 47. člena ZObr določi vlada, vojaške osebe, ki takšna mesta zasedajo, lahko prejemale navedeni dodatek. To bo omogočilo tudi lažje oblikovanje organizacijskih enot mešane sestave v ministrstvu, kjer bodo združeni strokovnjaki, ki jih primanjkuje, tako s civilnega, kot tudi vojaškega dela, kot npr. na področju kibernetike obrambe.

K 17. členu:

60. člen ureja obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje. S predlagano dopolnitvijo se urejajo obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje in plačevanje prispevkov tudi ob odsotnosti z dela zaradi poškodbe pri delu ali poklicne bolezni, stopnja, po kateri se prispevki v takem primeru plačajo, in osnova, od katere se prispevki obračunajo. Glede na naravo in posebnosti dela v SV je možnost nastanka poškodbe pri delu oziroma poklicne bolezni večja. Enaka ureditev velja tudi za policiste, ki so odsotni z dela zaradi poškodbe pri delu ali poklicne bolezni (šesti odstavek 84. člena Zakona o organiziranosti in delu v policiji).

K 18. členu:

S predlagano spremembo se natančneje določi način izplačevanja posebne denarne nagrade vojaškim osebam, ki podaljšajo pogodbo o zaposlitvi, in sicer se ta izplača po vsakem končanem letu opravljanja vojaške službe.

K 19. členu

S predlagano dopolnitvijo se ureja status vojaške osebe po prenehanju opravljanja nalog načelnika GŠSV. Gre za najvišjo vojaško (formacijsko) dolžnost, ki jo lahko zaseda vojaška oseba, in predstavlja tudi vrh vojaške karijerne poti. Zaradi navedenega in zlasti ob upoštevanju vojaške hierarhije ni primerno, da vojaška oseba po prenehanju opravljanja dolžnosti načelnika GŠSV še naprej opravlja delo v vojaški strukturi. Predlagana rešitev ureja možnost predčasne upokojitve brez znižanja pokojnine, kot je to določeno v 38. členu Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD, 102/15, 23/17, 40/17, 65/17, 28/19, 75/19, 139/20 in 189/20 – ZFRO), ob pogoju, da ni mogoča razporeditev te osebe na ustrezna dela na ministrstvu ali v drugem državnem organu in če ji do izpolnitve pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine manjka manj kot pet let.

K 20. členu:

Sprememba prvega odstavka se predlaga, ker med pravicami, ki so naštet v tem odstavku, niso omenjene klubska in druge dejavnosti, kar je sicer urejeno v 85. členu zakona kot pravica, ki izhaja iz celostne skrbi.

Sprememba sedmega odstavka določa, da se način izvajanja vsake posamezne pravice, ki izhaja iz celostne skrbi, natančneje uredi v aktih ministra.

K 21. členu:

S spremembo se upoštevata Zakon o pacientovih pravicah (Uradni list RS, št. 15/08, 55/17 in 177/20; v nadaljnjem besedilu Zakon o pacientovih pravicah) in Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K, 36/19 in 189/20 – ZFRO; v nadaljnjem besedilu Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju). Zdaj veljavni zakon je določal prednostno zdravljenje, za kar po omenjenih zakonih ni podlage, zato se bo s predlagano spremembo poenotila terminologija ob upoštevanju omenjenih zakonov. Predlaga se sprememba, da zdravstvena oskrba vključuje (poleg drugih pravic, ki jih določa prvi odstavek) tudi zagotovitev prednostne zdravstvene obravnave ob poškodbah ali boleznih pri delu med vojaško službo na podlagi posebnih oblik zdravstvenega zavarovanja.

K 22. členu:

S spremembo se, kot je razloženo pri 20. členu, predlaga zamenjava besedne zveze prednostno zdravljenje z besedno zvezo prednostna zdravstvena obravnava, saj kot je razloženo v 20. členu po Zakonu o pacientovih pravicah in Zakonu o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ni podlage za prednostno zdravljenje.

K 23. členu:

S spremembo se namesto psihološke oskrbe uporablja nov izraz psihološka pomoč, čeprav naslov sledi izrazu iz 76. člena ZSSloV, ki je »psihološka oskrba«, ki je znanstveno in strokovno utemeljena dejavnost za pomoč ljudem, ki se znajdejo v duševni stiski. S spremembo razširjamo psihološko pomoč na vse pripadnike SV in njihove družinske člane ob duševni stiski ne glede na vrsto ali obliko opravljanja vojaške službe. Psihološka pomoč obsega dejavnosti, kot so psihološko svetovanje, kar je strokovna obravnava psihičnih težav s psihološkimi metodami. Cilj svetovanja je usvojitev veščin, ki posamezniku olajšajo spoprijemanje z različnimi življenjskimi položaji in težavami, razbremenilni pogovori (oblika psihološke pomoči, pri kateri se z uporabo različnih tehnik osredotoča na posameznikovo čustveno doživljanje, da se zmanjša intenzivnost doživljanja in izboljša posameznikova funkcionalnost), psihoterapevtska dejavnost (samostojna znanstveno-strokovna disciplina, ki se ukvarja z zdravljenjem psihičnih motenj s psihološkimi metodami, ki jih izvaja ustrezno usposobljen strokovnjak – psihoterapevt), individualna in skupinska psihološka krizna posredovanja (postopki, ki jih izvajajo ustrezno usposobljeni psihologi ob pojavu kriznih dogodkov zaradi zmanjševanja psihičnih in telesnih težav, pogostosti disfunkcionalnega vedenja kot posledice kriznega dogodka, tveganja za nastanek neugodnih posledic in motenj ter hitrejše vzpostavitev prilagojenega delovanja), zagotavljanje stalne psihološke pomoči po telefonu (psihološka pomoč se zagotavlja po telefonu; vključuje lahko različne oblike (razbremenilni pogovori, psihološko svetovanje, individualne psihološke krizne intervencije, psihoedukacija)) in psihoedukacija (intervencija, ki temelji na dejstvih in s katero se posameznikom v duševni stiski posredujejo informacije, ki omogočijo poznavanje in razumevanje obremenjujoče problematike).

K 24. členu:

Pravica do socialnega varstva izhaja iz Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb-1, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZOA-A, 28/19 in 189/20 – ZFRO). Predlagani ureditev in vloga SV sta predvsem v usmerjanju. Socialno varstvo obsega socialno pomoč pripadnikom in njihovim družinskim članom pri prepoznavanju in opredelitvi socialne stiske in težave, oceno mogočih rešitev ter seznanitev z oblikami socialnovarstvenih storitev v skladu z zakonom, ki ureja socialno varstvo. Opravlja se v obliki svetovanja in pomoči pripadnikom pri reševanju težav, ki jih imajo pri delu in ob prenehanju delovnega razmerja, pomoči pri uveljavljanju pravic iz zdravstvenega, pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter otroškega in družinskega varstva ter ob pomoči pri selitvi. Pomoč pri selitvi, ki je urejena v četrtem odstavku, vključuje vsako selitev pripadnika na območju Republike Slovenije razen selitve v službena stanovanja. O tem odloča poveljnik bataljona, njemu enake ali višje enote. V petem odstavku se dodatno ureja možnost, da pripadnik kandidira na razpisu za najem službenega

stanovanja.. Urejena je pravica do znižane neprofitne najemnine za službena stanovanja in pravica do subvencioniranja dela najemnine, če se pripadnik preseli v stanovanje, ki ni oddaljeno več kot 20 kilometrov od kraja opravljanja vojaške službe. O subvencioniranju najemnine odloča vlada, pogoji za uveljavljanje znižane neprofitne najemnine pa bodo urejeni v pravilniku, ki je interni splošni pravni akt ministrstva in ureja uporabo ter upravljanje stanovanjskega sklada ministrstva (službena stanovanja). Če je pripadnik zaradi službenih potreb razporejen na opravljanje vojaške službe v drug kraj in če se ne preseli v drugo stanovanje, za katero bi lahko uveljavljal subvencioniranje najemnine, se ohrani pravica do subvencioniranja dela najemnine še eno leto. To pravico ureja že zdaj veljavni zakon, pri čemer se v predlagani spremembi le prilagaja terminologija veljavni zakonodaji in uporabi izraz znižane najemnine (in ne stanarine).

V šestem odstavku se pripadniku SV, ki je zaposlen več kot deset let in je več kot tri leta najemnik službenega stanovanja, ki je v upravljanju stanovanjskega sklada ministrstva, ponudi možnost odkupa stanovanja, če je to stanovanje za najemnika in druge uporabnike (družinske člane) edino stanovanje. Pripadnik v tem primeru lahko na ministrstvo naslovi prošnjo za odkup in stanovanje odkupi, če ministrstvo s tem soglaša. Ministrstvo soglaša z odkupom tega stanovanja ob upoštevanju ekonomske upravičenosti prodaje stanovanja in pripadnikovega rednega plačevanja najemnine ter obratovalnih stroškov. Predlagana rešitev na eni strani omogoča trajno reševanje stanovanjskih težav pripadnikov in na drugi strani način postopne posodobitve vojaškega stanovanjskega fonda.

V povezavi z možnostjo odkupa stanovanja je v sedmem odstavku določeno, da lahko tudi nekdanji pripadnik, ki je do upokojitve delal na ministrstvu, zaprosi za podaljšanje najemne pogodbe za službeno stanovanje, ki je v upravljanju stanovanjskega sklada ministrstva, za nedoločen čas oziroma odkup takega stanovanja, če je to stanovanje zanj in uporabnike (družinske člane) edino stanovanje. Tudi ta rešitev omogoča trajno reševanje stanovanjskih težav, skrb za nekdanje pripadnike in način za postopno posodobitev vojaškega stanovanjskega fonda.

V osmem odstavku je določeno, da se prodaja stanovanj (v primerih iz šestega in sedmega odstavka) ne glede na predpise, ki urejajo stvarno premoženje države (Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnostih (Uradni list RS, št. 11/18 in 79/18) za tak posel predvideva metodo javne dražbe ali javnega zbiranja ponudb), izvede s sklenitvijo neposredne pogodbe z upravičencem za odkup brez objave namere o sklenitvi neposredne pogodbe ter brez posredovanja napovedi sklenitve pravnega posla ministrstvu, pristojnemu za stvarno premoženje. Upravičenci so tudi zakonec in otroci pripadnika, ki je izgubil življenje med vojaško službo (kar je urejeno v 87. členu ZSSloV). Pogoje in način izvajanja pravic iz petega do sedmega odstavka tega člena ter iz 87. člena tega zakona (uporaba službenega stanovanja po smrti upravičenca) natančneje uredi minister.

Na podlagi analize interesa za nakup službenega stanovanja iz leta 2016 je bilo ugotovljeno, da bi 91 najemnikov želelo odkupiti službeno stanovanje, da je bil interes za nakup stanovanj starih povprečno 48 let in da bi kupnina predstavljala skupaj 11.154.109,90 EUR. Mesečna najemnina za ta stanovanja pa znaša 13.000,16 EUR, letno 156.001,92 EUR.

Stroški Ministrstva za obrambo za investicije v stanovanja in večstanovanjske objekte, v katerih so stanovanja, so za leta od 2011 do 2020 razvidni iz spodnje tabele.

vzdrž. stanov.	inv. vzdr. stavb
----------------	------------------

2011	394.306	213.241
2012	333.403	32.483
2013	453.328	25.075
2014	375.966	42.744
2015	418.985	155.951
2016	296.585	53.038
2017	251.000	151.846
2018	182.620	273.831
2019	298.825	126.117
2020	334.028	48.336
Skupaj	3.339.046 EUR	1.122.662 EUR

Sedanji četrti odstavek o subvencioniranju dela oskrbnine za varstvo predšolskih otrok pripadnikov, kar v praksi nikoli ni bil realizirano, se črta.

K 25. členu:

S predlagano spremembo se spremeni le naslov člena iz »klubi in centri za celostno skrb« v »klubska in druga dejavnost«. Predvsem izraz »klubska dejavnost« bo tako poenoten glede na spremembo 76. člena zakona. Vsebina člena ostaja nespremenjena.

K 26. členu:

Sprememba predvideva, da družinski člani ne plačajo stroškov pogreba, pripada pa jim še enkratna denarna pomoč, tudi če pripadnik izgubi življenje na poti na delo in z dela. Pravica se nanaša na specifiko del in nalog SV ter okoliščine, da pripadniki SV svoje delo navadno opravljajo v oddaljenih krajih, zaradi česar so bolj izpostavljeni morebitni prometni nesreči. Pri prerazporejanju pripadnikov SV ne velja omejitev 70 kilometrov od bivališča oziroma več kot eno uro vožnje z javnim prevoznim sredstvom, kot to velja za javne uslužbence na podlagi Zakona o javnih uslužbencih.

K 27. členu:

Z dopolnitvijo se urejata dodatni pravici družinskih članov pripadnika, ki je pri opravljanju vojaške službe izgubil življenje, in sicer prednost pri vpisu v javni vrtec, zasebni vrtec s koncesijo in zasebni vrtec, ki se financira iz občinskega proračuna, ter povračilo stroškov javnega vrtca, zasebnega vrtca s koncesijo ali zasebnega vrtca, ki se financira iz občinskega

proračuna. Enaka ureditev velja tudi za policiste na podlagi prvega odstavka 86. člena Zakona o organiziranosti in delu v policiji.

K 28. členu:

V novem 89.a členu se urejajo pravice nezaposlenega zakonca ali zunajzakonskega partnerja pripadnika ali partnerja iz registrirane istospolne partnerske skupnosti pripadnika (v nadaljnjem besedilu zakonec; v novem 89.a členu se uporablja beseda »zakonec«, ker je to že sedanja okrajšava za navedene izraze, določena v tretjem odstavku 76. člena zakona) in zakonca med suspenzom pogodbe o zaposlitvi, in sicer se prostovoljno vključi v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje za čas pripadnikovega dela v tujini, če z njim biva v tujini, in je bil do odhoda v tujino v delovnem razmerju, samozaposlen ali prijavljen na zavodu za zaposlovanje več kot šest mesecev. Prostovoljna vključitev v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje se ne glede na določbe zakona, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, šteje kot pokojninska doba brez dokupa. Sredstva za plačilo in revalorizacijo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zavarovanje za starševsko varstvo in zavarovanje za primer brezposelnosti se zagotovijo v proračunu. Zakonec pripadnika, ki s pripadnikom biva v tujini, ima za čas bivanja s pripadnikom v tujini, v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, pravico do suspenza pogodbe o zaposlitvi. Med suspenzom pogodbe o zaposlitvi mirujejo pogodbene in druge pravice ter obveznosti iz delovnega razmerja, ki se neposredno nanašajo na opravljanje dela. Med suspenzom pogodbe o zaposlitvi delodajalec ne sme odpovedati pogodbe o zaposlitvi, razen če so dani razlogi za izredno odpoved ali če je delodajalec uvedel postopek za prenehanje zaposlitve.

K 29. členu:

Pripadnikom, ki so napoteni na opravljanje vojaške službe izven države zaradi izvajanja obveznosti, prevzetih v MOM, pripada v skladu z merili iz četrtega odstavka 53. člena tega zakona pravica do posebnega dopusta. Pripadnik ima v obdobju sedmih zaporednih dni pravico do enega dneva počitka v obliki posebnega dopusta. Posebni dopust se med opravljanjem vojaške službe v MOM izkoristi po odločitvi nadrejenega in skladno s potrebami službe. Pripadnik posebni dopust, ki ga ni mogel izkoristiti v času opravljanja vojaške službe v MOM, izkoristi takoj po vrnitvi z misije oziroma najpozneje v dveh mesecih po prihodu iz MOM.

V novem tretjem odstavku je urejena možnost, da se, če razmere to omogočajo, ožjim družinskim članom omogoči brezplačen obisk pripadnika, ki se je v MOM poškodoval oziroma ponesrečil ali tako hudo zbolel, da je njegovo življenje resno ogroženo. Prevoz in nastanitev se lahko izvedeta tudi z vojaškim transportom, nastanitev pa organizira v vojaških objektih. Pogoje in način izvajanja te pravice podrobneje uredi minister.

K 30. členu:

S spremembo tretjega odstavka se čas sklenitve pogodbe o službi v rezervni sestavi uskladi s spremembo 47. člena ZObr (Uradni list RS št. 139/2020). Pogodba o službi v rezervni sestavi se, skladno z ZObr, lahko sklene tudi za eno leto (ne več obvezno za najmanj pet let, pri čemer je treba upoštevati tudi Uredbo o pogodbenem opravljanju vojaške službe v rezervni sestavi Slovenske vojske, ki natančno določa, pod kakšnimi pogoji se lahko sklene

pogodba o opravljanju vojaške službe v rezervni sestavi SV za posamezno časovno obdobje).

K 31. členu:

S spremembo se črta tretji odstavek, ki je urejal možnost zagotavljanja potrebnih nastanitvenih zmogljivosti z gradnjo ali nakupom varovanih stanovanj za oskrbo nekdanjih pripadnikov SV. Preostali odstavki se preštevilčijo.

K 32. členu:

Glede predlaganih sprememb je treba po uveljavitvi tega zakona uskladiti izvršilne predpise, in sicer mora vlada v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona uskladiti Uredbo o posebnih denarnih nagradah ob sklenitvi in podaljšanju pogodbe o zaposlitvi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 73/19) Uredbo o plačah in drugih prejemkih pripadnikov Slovenske vojske pri izvajanju obveznosti, prevzetih v mednarodnih organizacijah oziroma z mednarodnimi pogodbami (Uradni list RS, št. 67/08, 98/10, 41/12, 41/13, 47/13, 96/14, 98/15, 25/17, 12/18 in 20/19) in Pravila službe v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 84/09); minister mora v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona uskladiti Pravilnik o štipendiranju v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 50/08, 89/09, 53/17, 30/19 in 93/20) in izdati predpise iz novega četrtega odstavka 20. člena, spremenjenega sedmega odstavka 76. člena novega petega do osmega odstavka 80. člena in 87. člena ter novega tretjega odstavka 90. člena zakona.

K 33. členu:

Zaradi spremenjenega 53. člena se ureja prehodno obdobje, in sicer se glede delovnega časa, odmora in počitka pri opravljanju vojaške službe zunaj države spremenjene določbe uporabljajo od prve napotitve pripadnikov v MOM po uveljavitvi tega zakona.

K 34. členu:

Ureja se prehodno obdobje zaradi spremenjenega 57. člena, pri čemer se spremenjene določbe uporabljajo tudi za že sklenjene pogodbe o vojaškem izobraževanju ali usposabljanju, če so za vojaško osebo ugodnejše, kar se uredi z aneksom k pogodbi.

K 35. členu:

Določa se, da zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

2. člen (uporaba zakona)

(1) Za urejanje vprašanj v zvezi z vojaško službo ali delom v Slovenski vojski, ki z Zakonom o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, v nadaljnjem besedilu: Zakon o obrambi) in tem zakonom niso urejena, se uporabljajo predpisi o javnih uslužbencih.

(2) Poklicno opravljanje vojaške službe v stalni sestavi Slovenske vojske oziroma vpoklic pripadnikov pogodbene rezervne sestave v vojaško službo se šteje za posebno obliko izvajanja z ustavo določene dolžnosti do obrambe države, kot sicer velja za vse pripadnike rezervne sestave pod pogoji, ki jih določata Zakon o obrambi in Zakon o vojaški dolžnosti (Uradni list RS, št. 108/02 – uradno prečiščeno besedilo).

20. člen (vojaško izobraževanje in usposabljanje)

(1) Vojaško izobraževanje in usposabljanje za oborožen boj in druge oblike vojaške obrambe države izvaja Slovenska vojska:

- z organiziranjem in izvajanjem vojaškega izobraževanja in usposabljanja pripadnikov, poveljstev, enot in zavodov v okviru Slovenske vojske, ministrstva, pristojnega za obrambo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), javnega izobraževalnega sistema ter v ustreznih šolah in organizacijah izven države;
- z usposabljanjem poveljstev in enot v okviru Slovenske vojske, v zavezništvu in v drugih mednarodnih organizacijah izven države;
- z usposabljanjem med prostovoljnim ali obveznim vojaškim rokom ali med pogodbeno ali obvezno službo v rezervni sestavi v skladu z zakonom;
- z organiziranjem in usposabljanjem kadrovske sestave v skladu z načrti, ki predstavljajo dodatne zmogljivosti za popolnjevanje ali povečevanje vojne sestave vojske;
- s sodelovanjem s podčastniško in častniško, veteransko in drugimi nevladnimi organizacijami, ki opravljajo dejavnost v javnem interesu na področju obrambe in katerih dejavnosti so pomembne za usposobljenost pripadnikov ter državljanov in državljanek za vojaško obrambo države.

(2) Slovenska vojska predstavlja in seznanja državljane ter državljanke (v nadaljnjem besedilu: državljani) in javnost s svojo organizacijo, aktivnostmi in delovanjem z namenom spodbujanja pripravljenosti državljanov za vojaško obrambo v primeru potrebe, pridobivanja kandidatov in kandidatke (v nadaljnjem besedilu: kandidat) za delo v vojski ter za sodelovanje v različnih oblikah usposabljanja državljanov za vojaško obrambo države.

(3) Organizacija in izvajanje vojaškega izobraževanja poteka v skladu z Zakonom o obrambi in predpisi, ki urejajo srednje poklicno in strokovno izobraževanje ter višje strokovno in visokošolsko izobraževanje ter podiplomski študij.

(4) Izobraževalne programe srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja ter višješolske študijske programe za vojaške poklice sprejme minister oziroma ministrica, pristojna za obrambo (v nadaljnjem besedilu: minister) po predhodnem mnenju Strokovnega sveta Republike Slovenije za poklicno in strokovno izobraževanje oziroma za višješolske študijske programe po predhodnem mnenju komisije za akreditacijo.

(5) Poklicne standarde za poklice v Slovenski vojski določa minister po predhodnem mnenju Strokovnega sveta Republike Slovenije za poklicno in strokovno izobraževanje.

(6) Preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij na vojaškem področju se izvaja v skladu z zakonom, ki ureja nacionalne poklicne kvalifikacije.

(7) Slovenska vojska se pripravlja, izobražuje in usposablja v miru za opravljanje vseh nalog za obrambo države samostojno in v okviru zavezništva, za izvrševanje obveznosti, ki jih je država sprejela v mednarodnih organizacijah oziroma z mednarodnimi pogodbami, za opravljanje določenih nalog zaščite, reševanja in pomoči ob naravnih in drugih nesrečah ter drugih nalog v skladu z Zakonom o obrambi in tem zakonom.

21. člen

(pripravljenost in vojaška obramba)

(1) Slovenska vojska zagotavlja in prispeva k varnosti in stabilnosti s svojim načrtnim razvojem in delovanjem, vzdrževanjem pripravljenosti, vojaško diplomacijo, sodelovanjem z drugimi vojaškimi organizacijami, spoštovanjem dogovorjenega obsega oboroževanja, preprečevanjem širjenja orožij za množično uničevanje, nadzorom oborožitve in razorožitve, nadzorom drugih vojaških organizacij ter izvajanjem drugih verifikacijskih dejavnosti.

(2) Potrebno in zahtevano pripravljenost za izvajanje z zakonom določenih nalog Slovenska vojska zagotavlja v skladu z načrti uporabe, neprekinjenim delovanjem določenih služb in bojnih sistemov, pripravljenostjo določenih poveljstev, enot in služb v skladu s skupnimi načrti obrambe v okviru zavezništva oziroma drugih mednarodnih organizacij v skladu z mednarodnimi pogodbami ter zahtevano pripravljenostjo za izvajanje nalog v skladu z varnostnimi razmerami na podlagi odločitev pristojnih organov vodenja in poveljevanja.

(3) Vojaško obrambo države izvaja Slovenska vojska v skladu z načrti uporabe samostojno in v skladu z načrti zavezništva v okviru kolektivne obrambe oziroma prevzetimi obveznostmi z mednarodnimi pogodbami.

24. člen

(podpora policiji in druge naloge)

Slovenska vojska v skladu z zakonom in ustreznimi načrti lahko sodeluje s policijo pri varovanju državne meje, pri varovanju določenih objektov ali območij ter izvajanju drugih nalog oziroma nudi pomoč drugim državnim organom v okviru svojih zmogljivosti.

36. člen **(službena pot)**

(1) Službena pot je redni način komuniciranja v skladu z načelom enostarešinstva. Vsa poveljstva, enote, zavodi in vojaške osebe so v službenih zadevah dolžne upoštevati službeno pot. Ta poteka v skladu z ureditvijo poveljevanja in v njej ni mogoče preskočiti nobene vmesne stopnje. Službena pot v zvezi s predlogi, ugovori, prošnjami, zahtevami in pritožbami (v nadaljnjem besedilu: vloga) obsega odločitev nadrejenega in na podlagi pritožbe še višje nadrejenega in se s tem zaključí.

(2) Službena pot poteka od poveljnika do poveljnika v zvezi z zadevami, ki so v njihovi pristojnosti, v drugih primerih pa od podrejenega do nadrejenega poveljstva. Službena pot med člani istega poveljstva lahko poteka izjemoma neposredno tudi s preskakovanjem vmesnih stopenj, če je tako določeno s pravili službe.

(3) Službeno pot uporabljajo tudi civilne osebe v vojski.

38. člen **(pravica do ugovora)**

(1) Vojaška oseba lahko med opravljanjem vojaške službe ustno ali pisno vlaga ugovore po službeni poti. Ugovori se lahko nanašajo na izdane akte vodenja in poveljevanja, vendar le v delu, ki se neposredno nanaša na vojaško osebo, ki vlaga ugovor na službene zadeve ali ravnanje druge vojaške osebe ali nadrejenih v zvezi s službenimi zadevami. Ugovor ne zadrži izvršitve sprejetega akta vodenja in poveljevanja, razen v primerih, določenih v 33. členu tega zakona. Ugovor se lahko vloži v petih dneh od dneva prejema akta vodenja in poveljevanja oziroma od dneva, ko je nastal razlog, zaradi katerega se vlaga ugovor. V skladu z določbami tega člena vojaška oseba vlaga v službenih zadevah tudi predloge, prošnje in zahteve.

(2) Vojaške osebe vlagajo ugovore neposredno nadrejenim, ki imajo pooblastilo za odločanje. Prvi pooblaščen za odločanje je poveljnik voda ali njemu enake enote.

(3) Vojaška oseba, ki želi ugovor podati ustno, zaprosi nadrejenega za uradni razgovor. Njena prošnja se vpiše v knjigo za uradne razgovore. Knjigo uradnih razgovorov vodi nadrejeni.

(4) Nadrejeni mora podrejenega sprejeti na uradni razgovor v petih dneh od dneva vpisa prošnje v knjigo za uradne razgovore. V nujnih primerih mora nadrejeni podrejenega sprejeti na uradni razgovor takoj, ko je to mogoče. Med uradnim razgovorom mora nadrejeni zagotoviti spoštovanje zasebnosti in dostojanstva vojaške osebe, ki je zaprosila za uradni razgovor. Na zahtevo vojaške osebe je lahko na uradnem razgovoru navzoč vodni ali četni zaupnik ali zaupnica (v nadaljnjem besedilu: zaupnik).

(5) Nadrejeni lahko odloči, da na uradnem razgovoru, glede na vrsto zadeve, ki se obravnava, sodeluje vodni ali četni zaupnik, psiholog, podčastnik ali častnik, ki opravlja ustrezno dolžnost, povezano z obravnavano zadevo. Nadrejeni lahko za sodelovanje vojaške osebe ustrezne službe ali dolžnosti na uradnem razgovoru zaprosi višje nadrejenega, če taka vojaška oseba ne spada v njegovo pristojnost.

(6) Če vojaška oseba po službeni poti uveljavlja predlog, ugovor, prošnjo, zahtevo ali pritožbo v zvezi s pravicami, obveznostmi in odgovornostmi iz delovnega razmerja, jo je nadrejeni dolžan brez odlašanja seznaniti s postopkom za uveljavljanje teh pravic, obveznosti in odgovornosti, ki je določen z Zakonom o obrambi.

39. člen **(obveznost obravnave vloge)**

(1) Nadrejeni mora vlogo proučiti in če je pristojen, o njej pisno odločiti praviloma najpozneje v sedmih dneh od dneva, ko je bila vložena. Če v zadevi ni pristojen, mora vlogo v petih dneh s svojim mnenjem dostaviti nadrejenemu oziroma pristojnemu organu, ki je dolžan o vlogi odločiti najpozneje v nadaljnjih sedmih dneh. Nadrejeni lahko zahteva, da predlagatelj poleg ustne vloge poda vlogo tudi pisno.

(2) Pisna odločitev nadrejenega o vlogi se vpiše v knjigo za uradne razgovore.

(3) Nadrejeni vloge, za katero ni pristojen, ne sme zadržati in ne zavreči.

40. člen **(pritožba na odločitev)**

(1) Če vojaška oseba z odločitvijo nadrejenega ni zadovoljna ali če v sedmih dneh nadrejeni v njeni zadevi ne odloči, se lahko pritoži višje nadrejenemu po službeni poti.

(2) Pritožba se vloži pisno ali ustno. Če jo vloži ustno, vojaška oseba zaprosi za uradni razgovor. Prošnja za uradni razgovor se vpiše v knjigo za uradne razgovore. Višje nadrejeni mora vojaško osebo sprejeti na uradni razgovor v petih dneh od dneva vpisa prošnje za uradni razgovor v knjigo za uradne razgovore.

(3) Višje nadrejeni o pritožbi odloči najpozneje v 14 dneh od dneva vložitve pritožbe oziroma uradnega razgovora. Višje nadrejeni lahko pred odločitvijo o pritožbi imenuje tričlansko komisijo, ki jo sestavljajo osebe z enakim ali višjim činom, kakor ga ima vojaška oseba, ki se je pritožila, in ki tej osebi niso podrejene. Komisija višje nadrejenemu predloži mnenje o pritožbi. Odločitev višje nadrejenega je dokončna in se izdelata tudi pisno.

(4) Pisna odločitev višje nadrejenega o pritožbi se vpiše v knjigo za uradne razgovore. Z odločitvijo višje nadrejenega o pritožbi se seznanijo vojaško osebo, ki je pritožbo vložila in nadrejenega tej vojaški osebi.

(5) Če višje nadrejeni iz tretjega odstavka tega člena v zadevi ni pristojen, pritožbo v petih dneh s svojim mnenjem dostavi nadrejenemu oziroma pristojnemu organu, ki o pritožbi dokončno odloči.

44. člen **(povišanje po izpolnitvi pogojev)**

Podčastnik in častnik se poviša v neposredno višji čin najpozneje v treh letih po izpolnitvi vseh predpisanih pogojev in po postopku, predpisanem z Zakonom o obrambi.

49. člen **(pogoji za poklicno delo v vojski)**

(1) Za sklenitev, trajanje in odpoved pogodbe o zaposlitvi vojaških oseb, ki poklicno opravljajo delo v Slovenski vojski, pogoje, pravice in obveznosti določata Zakon o obrambi in ta zakon.

(2) Kdor želi poklicno opravljati vojaško službo, mora izpolnjevati posebne pogoje, določene z Zakonom o obrambi.

(3) Pogoje iz prejšnjega odstavka, razen odsluženega vojaškega roka in predpisane gornje starostne meje 25 oziroma 30 let, mora izpolnjevati tudi tisti, ki želi kot civilna oseba poklicno delati v vojski. Pri zaposlitvi civilne osebe se telesna in duševna sposobnost ugotavlja glede na vrsto dela, ki ga bo civilna oseba opravljala v vojski.

(4) Civilna oseba lahko sklene pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas pod pogoji iz prejšnjega odstavka.

(5) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se lahko v formaciji določi, da se za opravljanje določenih formacijskih dolžnosti sklene pogodba o zaposlitvi s civilnimi osebami za določen čas do desetih let, ki se lahko nato podaljšuje, praviloma za enako časovno obdobje.

(6) Ustrezna stopnja izobrazbe iz tretjega in petega odstavka 88. člena Zakona o obrambi je za podčastnika petega kariernega razreda srednja splošna ali srednja strokovna izobrazba, za podčastnike četrtega kariernega razreda najmanj višja strokovna izobrazba, za podčastnike tretjega in drugega kariernega razreda in častnika pa najmanj visoka strokovna izobrazba.

(7) Predpisana izobrazba za podčastnike drugega in tretjega kariernega razreda ter častnike je tudi najmanj izobrazba, pridobljena po študijskem programu prve stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo.

(8) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se lahko za podčastnike tretjega in drugega kariernega razreda določi kot pogoj najmanj višja izobrazba, pridobljena v okviru sistema visokošolskega izobraževanja po višješolskih programih, sprejetih pred 1. januarjem 1994 in ustrezno število let delovnih izkušenj, za kar natančneje kriterije določi vlada z uredbo.

(9) Ustrezna stopnja izobrazbe je za nižje vojaške uslužbence I. razreda najmanj srednja poklicna izobrazba, od II. do V. razreda najmanj srednja splošna ali srednja strokovna izobrazba in od VI. do VIII. razreda najmanj višja strokovna izobrazba.

(10) Ustrezna izobrazba višjih vojaških uslužbencev od IX. do XIII. razreda je najmanj visoka strokovna izobrazba. Predpisana izobrazba je tudi najmanj izobrazba, pridobljena po študijskem programu prve stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo.

(11) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se lahko za višje vojaške uslužbenke IX. do XIII. razreda določi kot pogoj najmanj višja izobrazba, pridobljena v okviru sistema visokošolskega izobraževanja po višješolskih programih, sprejetih pred 1. januarjem 1994 in ustrezno število let delovnih izkušenj, za kar natančneje kriterije določi vlada z uredbo.

(12) Ustrezna izobrazba višjih vojaških uslužbencev XIV. in XV. razreda je univerzitetna ali visoka strokovna izobrazba s specializacijo ali magisterijem, pridobljena po študijskih programih, sprejetih pred 11. junijem 2004. Predpisana izobrazba za te vojaške uslužbenke je tudi izobrazba, pridobljena po študijskem programu druge stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo.

(13) Minister ustanovi komisijo za ugotovitev kompetenc za zasedbo posameznih formacijskih dolžnosti v Slovenski vojski, ki zahtevajo posebne vojaške kompetence, kakršne so dosegljive tudi mimo nacionalnih izobraževalnih sistemov. Na podlagi odločitve te komisije se lahko na formacijskih mestih v Slovenski vojski zaposlijo tudi kandidati, ki ne izpolnjujejo drugih pogojev iz tega člena. Sestavo, način delovanja in kriterije za odločanje komisije določi minister.

(14) Vlada lahko na predlog ministra odloči, da se vojakom, izjemoma pa tudi drugim pripadnikom, ob prvi sklenitvi pogodbe o zaposlitvi za najmanj pet let ali za popolnitev začasne enote oziroma druge sestave, zlasti za opravljanje vojaške službe izven države, izplača posebna denarna nagrada.

50. člen

(štipendisti, pripravniki in vojaško usposabljanje)

(1) Štipendist ali štipendistka (v nadaljnjem besedilu: štipendist) po končanem šolanju sklene pogodbo o zaposlitvi v stalni sestavi vojske v skladu z Zakonom o obrambi za določen čas, vendar ne krajši kot je dvakratni čas štipendiranja.

(2) Ministrstvo lahko razpiše in podeli štipendije tudi za pogodbeno službo v rezervni sestavi vojske. Štipendist mora po končanem šolanju skleniti z ministrstvom pogodbo o službi v rezervni sestavi vojske. Pogodba o službi v rezervni sestavi vojske se sklene za najmanj deset let.

(3) Štipendist, ki po končanem šolanju sklene pogodbo o zaposlitvi v stalni sestavi vojske kot podčastnik, častnik, vojaški uslužbenec ali civilna oseba oziroma drug pripravnik, ima v času pripravništva plačo v višini 90% plače s pripadajočimi dodatki za formacijsko dolžnost, za katero opravlja pripravništvo. Štipendist, ki se zaposli v stalni sestavi vojske kot vojak, se zaposli kot kandidat za vojaka in ne opravlja pripravništva.

(4) Štipendist, ki po svoji volji pogodbo o zaposlitvi v stalni sestavi oziroma pogodbo o službi v rezervni sestavi, odpove pred iztekom roka, določenega v pogodbi, mora vrniti sorazmeren del prejemkov, prejetih med šolanjem oziroma stroškov šolanja, ki jih je pokrilo ministrstvo glede na čas opravljanja vojaške službe v stalni oziroma rezervni sestavi. Štipendist, ki pogodbe o zaposlitvi oziroma pogodbe o službi v rezervni sestavi ne sklene,

mora vrniti celoten znesek prejemkov, prejetih med šolanjem oziroma stroškov šolanja, ki jih je pokrilo ministrstvo.

(5) Štipendisti in druge osebe, ki se prostovoljno usposablajo za vojaško obrambo ali druge obrambne naloge oziroma sodelujejo v drugih programih vojaškega ali obrambnega usposabljanja ali dejavnostih, ki jih organizira ministrstvo, imajo med usposabljanjem pravico nositi uniformo, oznako pripadnosti Slovenski vojski in se usposabljati za uporabo vojaške oborožitve in opreme v skladu s predpisi.

(6) Osebe iz prejšnjega odstavka morajo med usposabljanjem spoštovati programe dela, notranji red, temeljna načela vojaške discipline in predpisane varnostne ukrepe za ravnanje z vojaško oborožitvijo in opremo.

(7) Minister določi oblike in način usposabljanja štipendistov in drugih oseb za vojaško obrambo in druge obrambne naloge in izvajanje drugih dejavnosti iz četrtega odstavka tega člena.

(8) Minister podrobneje uredi štipendiranje za delo v vojski oziroma za službo v rezervni sestavi vojske.

51. člen (nazivi)

(1) Za določene formacijske dolžnosti, ki jih opravljajo vojaki, podčastniki ali častniki, lahko minister na predlog načelnika generalštaba izjemoma določi, da se te dolžnosti opravljajo v največ treh nazivih, če gre za specialistična dela ali naloge.

(2) V skladu s prejšnjim odstavkom se lahko določi s formacijo za formacijske dolžnosti, ki jih opravljajo vojaški uslužbenci, da se te dolžnosti opravljajo v največ treh nazivih.

(3) Imenovanje v višji naziv se izvaja v skladu z Zakonom o obrambi.

53. člen (delovni čas pri opravljanju vojaške službe)

(1) Pri opravljanju vojaške službe je delovni čas pripadnikov v skladu z Zakonom o obrambi odvisen od vrste, namena, obsega in zahtevnosti nalog, ki jih opravljajo pripadniki. Med opravljanjem vojaške službe izven države pa je delovni čas pripadnikov lahko neenakomerno razporejen tudi glede na letno, mesečno, tedensko in dnevno povprečje ur delovne obveznosti, predpisano za opravljanje vojaške službe v državi. O razporeditvi delovnega časa med opravljanjem vojaške službe izven države odloča nadrejeni poveljnik.

(2) Nadrejeni poveljnik mora med opravljanjem vojaške službe izven države omogočiti pripadnikom potreben počitek glede na vrsto nalog in druge razmere in pri tem upoštevati tudi predpisane omejitve glede opravljanja posameznih zahtevnih nalog na določenih formacijskih dolžnostih.

(3) Delovni čas pripadnikov, ki so napoteni na opravljanje vojaške službe v skupna ali druga poveljstva in enote izven države, se odredi glede na pravila, ki veljajo za druge pripadnike takega poveljstva ali enote.

57. člen **(napotitev na izobraževanje ali usposabljanje)**

(1) Vojaška oseba je lahko z ukazom napotena na izobraževanje ali usposabljanje, ki je lahko tudi daljše od enega leta.

(2) Pravice in obveznosti vojaške osebe med izobraževanjem ali usposabljanjem se uredijo s pogodbo, če traja usposabljanje dalj kot 30 dni oziroma če so stroški usposabljanja višji od povprečne zadnje mesečne plače v Republiki Sloveniji, ugotovljeni po uradnih statističnih podatkih.

(3) Vojaška oseba, ki ima sklenjeno pogodbo iz prejšnjega odstavka, mora po končanem izobraževanju ali usposabljanju ostati v delovnem razmerju najmanj dvakrat toliko časa, kolikor je trajalo izobraževanje ali usposabljanje, če je bilo to daljše od enega leta in najmanj dve leti, če je bilo krajše od enega leta in daljše od 30 dni oziroma so bili stroški usposabljanja višji od povprečne mesečne plače v Republiki Sloveniji, ugotovljene po uradnih statističnih podatkih. V primeru predčasne odpovedi pogodbe o zaposlitvi zaradi razlogov na strani vojaške osebe, mora povrniti sorazmeren del stroškov izobraževanja ali usposabljanja in prejemkov, ki jih je dobila v tem času.

(4) Ne glede na drugi odstavek tega člena se pogodbe ne sklepa za tiste oblike usposabljanja ali preverjanja zmogljivosti, ki so predpisane kot pogoj za opravljanje določene formacijske dolžnosti, kot so usposabljanje na trenažerjih ali simulatorjih oborožitvenih sistemov, radarskih in drugih sistemov, plovil, orožij in drugih naprav.

(5) Izvajanje pravic in obveznosti vojaških oseb med izobraževanjem ali usposabljanjem podrobneje uredi minister.

58. člen **(plača)**

(1) Za plače v Slovenski vojski se uporabljajo predpisi, ki urejajo plače javnih uslužbencev.

(2) Orientacijske formacijske dolžnosti oziroma nazivi v Slovenski vojski se uvrstijo v plačni razred s kolektivno pogodbo za javni sektor.

(3) Druga vprašanja, ki se v skladu z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo), urejajo v kolektivni pogodbi dejavnosti, se za Slovensko vojsko uredijo z uredbo vlade.

59. člen **(povečan obseg dela in obremenitev)**

(1) Za odrejanje in plačevanje povečanega obsega dela in obremenitev enot soglasje pripadnikov teh enot ni potrebno.

(2) Pripadnikom na formacijskih dolžnostih v enotah in podenotah, ki so predvidene za uporabo v skladu z načrti za kolektivno obrambo v okviru zavezništva oziroma je njihova uporaba določena v skladu z drugimi mednarodnimi pogodbami, se v obdobju, določenem za priprave in usposabljanje, plača zaradi povečanega obsega dela in zaradi posebnih obremenitev lahko poveča do 30% osnovne plače. V skladu s tem členom se lahko osnovna plača poviša tudi pri določenih formacijskih dolžnostih, katerih opravljanje zahteva posebna znanja in povečane obremenitve, brez njihove popolnitve pa ni mogoče zagotoviti delovanja enote ali drugih enot, oborožitvenega, bojnega ali drugega vojaškega sistema.

(3) Pripadnikom enote, ki je dana na razpolago za uporabo za določeno časovno obdobje v skladu z načrti za kolektivno obrambo v okviru zavezništva oziroma v skladu z drugimi mednarodnimi pogodbami ter pripadnikom enot ali skupin v različni stopnji pripravljenosti, namenjenih za bojno delovanje v miru v primeru potrebe, izvajanje nujnih nalog Slovenske vojske pri zaščiti in reševanju ter drugih nujnih nalog, se plača zaradi povečanega obsega dela in zaradi posebnih obremenitev lahko poveča do 30% osnovne plače.

(4) O povišanju plače iz drugega in tretjega odstavka tega člena odloči vlada na predlog ministra. Povišanje plače iz drugega in tretjega odstavka tega člena se ne izključuje.

60. člen

(obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje)

(1) Vojaške osebe morajo opravljati z Zakonom o obrambi in s tem zakonom določene naloge, ki so povezane z večjo nevarnostjo za varnost, zdravje ali življenje, in ki jih zaradi posebnih obremenitev ni mogoče opravljati po določeni starosti.

(2) Vojaške osebe na formacijskih dolžnostih, na katerih se opravljajo naloge iz prejšnjega odstavka, se obvezno dodatno pokojninsko zavarujejo, in sicer:

- na vseh formacijskih dolžnostih pilotov, letalcev tehnikov, letalcev kontrolorjev, inštruktorjev in učiteljev letenja, pomočnikov za varnost letenja in usposabljanja, izvidništvo in navigacijo, enote za specialno delovanje, vojaških potapljačev vseh vrst, pirotehnikov in orožarjev ter poveljnikov in namestnikov osnovnih enot v vojaškem letalstvu in enot, v katerih delujejo vojaški potapljači, v V. skupini pokojninskega načrta dodatnega zavarovanja;
- na vseh formacijskih dolžnostih kontrolorjev letenja, pomočnikov ali referentov za obveščevalno varnostne zadeve, vojaških policistov, laborantov radiološko kemijske biološke obrambe, voznikov bojnih in specialnih vozil, bojnih sistemov, enot ali podenot, ki so predvidene za uporabo v skladu z načrti za kolektivno obrambo v okviru zavezništva ali za uporabo z drugimi mednarodnimi pogodbami oziroma poveljnikov in njihovih namestnikov osnovnih enot, kjer se te dolžnosti opravljajo, v IV. skupini pokojninskega načrta dodatnega zavarovanja;
- na drugih formacijskih dolžnostih v Slovenski vojski in delovnih mestih, na katerih se opravlja vojaška služba, v III. skupini pokojninskega načrta dodatnega zavarovanja, razen formacijskih dolžnosti v športni enoti.

(3) Skupina dodatnega pokojninskega zavarovanja iz prejšnjega odstavka se označi v formacijah poveljstev, enot in zavodov za posamezno formacijsko dolžnost oziroma za delovno mesto, na katerem se opravlja vojaška služba. Minister predpiše, na katerih formacijskih dolžnostih, ki jih opravljajo civilne osebe, so pripadniki dodatno pokojninsko zavarovani.

(4) Prispevki za dolžnosti iz drugega in tretjega odstavka tega člena se plačujejo po prispevnih stopnjah v skladu s splošnimi predpisi.

61. člen **(podaljšanje pogodbe o zaposlitvi)**

(1) Vojaški osebi se pisno ponudi podaljšanje pogodbe o zaposlitvi najpozneje 120 dni pred iztekom s pogodbo o zaposlitvi določenega roka. Na enak način in v enakem roku je obveščena tudi vojaška oseba, ki se ji pogodba o zaposlitvi ne bo podaljšala.

(2) Če poteče pogodbeno dogovorjeni rok, pa pogodba o zaposlitvi ni podaljšana, niti ni bila vojaška oseba obveščena v roku iz prejšnjega odstavka, da ji pogodba o zaposlitvi ne bo podaljšana in vojaška oseba ostane na delu, se šteje, da je vojaška oseba sklenila pogodbo o zaposlitvi za enako časovno obdobje kot prvotno pogodbo, pri čemer pa za vojaka velja starostna omejitev, določena z Zakonom o obrambi. Pogodba o zaposlitvi za vojaka preneha veljati po samem zakonu z dnem, ko vojak doseže starost, po kateri ne more več delati na formacijski dolžnosti vojaka.

(3) Določbe tega člena glede podaljšanja pogodbe o zaposlitvi se uporabljajo tudi za civilno osebo, ki je sklenila pogodbo o zaposlitvi za delo v vojski za določen čas.

(4) Vlada na predlog ministra lahko odloči, da se izplača posebna denarna nagrada vojaškim osebam, ki podaljšajo pogodbo o zaposlitvi.

68. člen **(dokup zavarovalne dobe)**

(1) Če Zakon o obrambi ali ta zakon ne določa drugače, se vojaški osebi, ki je na ministrstvu delala najmanj deset let, ki ji je pogodba o zaposlitvi odpovedana, pa ne po njeni krivdi, lahko z njenim soglasjem dokupi do pet let zavarovalne dobe za pridobitev pravice do pokojnine pod pogoji, ki so predpisani z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje za dokup zavarovalne dobe za presežne delavce. Dokup zavarovalne dobe se opravi pod pogoji, določenimi s splošnimi predpisi.

(2) Vojaški osebi iz prejšnjega odstavka se starostna meja za pridobitev pravice do starostne pokojnine ter polna starost znižujeta pod pogoji in na način, določen v zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

(3) Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije o izdaji odločbe o dokupu zavarovalne dobe vojaški osebi iz prvega odstavka tega člena obvesti tudi ministrstvo.

(4) V primeru dokupa zavarovalne dobe iz prvega odstavka tega člena vojaški osebi ob odpovedi pogodbe o zaposlitvi ne pripada pravica do odpravnine. Če se vojaška oseba pravici do dokupa zavarovalne dobe odpove, ima pravico do odpravnine v skladu z Zakonom o obrambi, nima pa drugih pravic po odpovedi pogodbe o zaposlitvi.

76. člen **(vsebina in upravičenci)**

(1) Pripadniki imajo zaradi posebnih obremenitev, odgovornosti in zahtev pri opravljanju vojaške službe pravico do celostne skrbi, ki obsega:

- zdravstveno oskrbo;
- psihološko oskrbo;
- socialno-varstveno oskrbo;
- pravno pomoč;
- pravno svetovanje;
- religiozno duhovno oskrbo;
- športne dejavnosti in organizirano preživljanje prostega časa.

(2) Do celostne skrbi so upravičeni pripadniki stalne sestave, pogodbeni pripadniki rezervne sestave med opravljanjem vojaške službe in usposabljanjem, osebe med prostovoljnim služenjem vojaškega roka in drugi pripadniki, če je tako določeno s tem zakonom. Izvajanje posameznih dejavnosti celostne skrbi se prilagaja kraju in razmeram, v katerih deluje poveljstvo, enota ali zavod.

(3) Do celostne skrbi so v skladu s tem zakonom upravičeni tudi družinski člani pripadnikov stalne sestave oziroma drugih pripadnikov med opravljanjem vojaške službe, če je tako določeno s tem zakonom. Za družinske člane se štejejo zakonec, zunajzakonski partner in partner iz registrirane istospolne partnerske skupnosti v skladu s predpisi (v nadaljnjem besedilu: zakonec) ter otroci ali posvojenci oziroma pastorki (v nadaljnjem besedilu: otroci) do polnoletnosti, če s tem zakonom ni drugače določeno. Otroci, nad katerimi je podaljšana roditeljska pravica v skladu s predpisi, imajo po tem zakonu pravice, dokler traja podaljšana roditeljska pravica.

(4) Sestavni del celostne skrbi za pripadnike obsega tudi namensko prilagoditev nastanitvenih in delovnih zmogljivosti ter vojaške opreme tako, da jih lahko funkcionalno uporabljajo tudi pripadnice.

(5) Ministrstvo v okviru celostne skrbi pripadnike zavaruje v času, ko so zaposleni v Slovenski vojski, tudi za primer nesreče pri delu, katere posledica je začasna izguba delovne zmožnosti oziroma za primer nesreče, katere posledica je smrt, invalidnost, trajna ali začasna nezmožnost za delo in ki se je zgodila v času, ko ne opravljajo vojaške službe, razen če je bila nesreča povzročena naklepoma, zaradi velike malomarnosti ali zaradi uživanja alkohola, mamil ali drugih psihoaktivnih snovi.

(6) Določbe tega zakona, ki urejajo pravico do celostne skrbi, se smiselno uporabljajo tudi za civilne osebe in njihove družinske člane.

(7) Minister uredi organizacijo in način izvajanja pravic celostne skrbi.

77. člen (zdravstvena oskrba)

(1) Zdravstvena oskrba obsega:

- brezplačno nujno zdravstveno pomoč med vojaško službo pri izvajanju bojnih in drugih nalog vojaške obrambe, opravljanjem obveznosti, sprejetih v mednarodnih organizacijah ali z mednarodnimi pogodbami oziroma med opravljanjem drugih nalog vojske, določenih z zakonom;
- zagotovitev nujne medicinske pomoči med streljanjem in opravljanjem drugih nevarnih nalog med vojaškim usposabljanjem in izobraževanjem;
- preventivne zdravstvene ukrepe pred in med izvajanjem posebej zahtevnih vojaških nalog, pred napotitvijo na opravljanje vojaške službe izven države in po vrnitvi v državo;
- zagotovitev prednostnega zdravljenja ob poškodbah ali bolezni pri delu med vojaško službo;
- sodelovanje v programih zdravstvenega ozaveščanja kot dela vojaškega strokovnega usposabljanja in izobraževanja.

(2) Za poškodbo ali bolezen iz prejšnjega odstavka se šteje poškodba ali bolezen, ki je posledica dejavnosti pripadnika med vojaško službo, in zaradi katere je začasno ali trajno nezmožen opravljati vojaško službo.

(3) Brezplačna nujna zdravstvena pomoč vključuje nujno medicinsko pomoč, preventivne in druge nujne zdravstvene ukrepe, v obsegu, ki jih je mogoče zagotoviti glede na razmere in pogoje, v katerih se vojaška služba opravlja oziroma v katerih pripadniki delujejo.

(4) Nujno medicinsko pomoč organizira pristojni poveljnik, ki izvaja streljanje ali drugo nevarno nalogo ali dejavnost tako, da zagotovi potrebno število ekip nujne medicinske pomoči na kraju izvajanja naloge. Načelnik generalštaba določi, pri katerih nalogah in dejavnostih mora biti zagotovljena ena ali več ekip nujne medicinske pomoči.

(5) Preventivni zdravstveni ukrepi med vojaško službo se izvajajo pred začetkom in med izvajanjem posebej zahtevnih vojaških nalog, kakor je bojno letenje zrakoplovov ali usposabljanje za tako letenje, letenje zrakoplovov v zahtevnih meteoroloških razmerah, vojaško potapljanje z avtonomno potapljaško opremo ali tehnično potapljanje in druge naloge. Načelnik generalštaba določi, katere naloge se štejejo za posebej zahtevne vojaške naloge.

(6) Preventivni zdravstveni ukrepi pred napotitvijo na opravljanje vojaške službe izven države obsegajo preglede, cepljenja in druge ukrepe, ki se določijo glede na kraj in razmere, kamor je pripadnik napoten na opravljanje vojaške službe. Ti ukrepi se smiselno izvajajo tudi pri napotitvah na izvajanje obveznosti, sprejetih v mednarodnih organizacijah ali z mednarodnimi pogodbami. Preventivni zdravstveni ukrepi se po potrebi izvajajo tudi po vrnitvi z opravljanja obveznosti, sprejetih v mednarodnih organizacijah ali z mednarodnimi pogodbami.

(7) Družinski člani pripadnikov stalne sestave se lahko udeležujejo le programov zdravstvenega ozaveščanja iz prvega odstavka tega člena. Družinski člani imajo pravico tudi do preventivnih zdravstvenih ukrepov iz prejšnjega odstavka, če se preselijo v drugo državo,

kamor je pripadnik napoten na opravljanje vojaške službe ali drugo delo v skupna poveljstva in enote oziroma v organe, predstavništva ali službe mednarodnih organizacij.

78. člen **(organizacija zdravstvene oskrbe)**

(1) Brezplačno nujno zdravstveno pomoč iz prejšnjega člena zagotavljajo enote same, vojaška zdravstvena služba oziroma po dogovoru vojaška zdravstvena služba druge vojaške organizacije ali organizacija javne zdravstvene službe, s katero ima ministrstvo sklenjeno ustrezno pogodbo.

(2) Za zagotovitev prednostnega zdravljenja pri poškodbah ali boleznih pri delu med opravljanjem vojaške službe sklene ministrstvo ustrezne pogodbe z organizacijami javne zdravstvene službe, če prednostne zdravstvene oskrbe ni mogoče zagotoviti z vojaško zdravstveno službo ali na podlagi posebnih oblik zdravstvenega zavarovanja. Pravica do prednostnega zdravljenja obsega tudi pravico do rehabilitacije.

(3) Zdravstvena oskrba in prednostno zdravljenje med izvajanjem vojaške službe pri opravljanju obveznosti, sprejetih v mednarodnih organizacijah ali z mednarodnimi pogodbami, se zagotavlja pripadnikom Slovenske vojske tako, kakor se zagotavlja pri izvajanju bojnih in drugih nalog vojaške obrambe. V skladu s to določbo se prednostno zdravljenje lahko zagotavlja pri opravljanju vojaške službe izven države v dogovoru z vojaškimi zdravstvenimi službami enot drugih vojaških organizacij.

(4) Zdravstveno sposobnost pripadnikov za opravljanje vojaške službe med izvajanjem vojaške obrambe oziroma za opravljanje obveznosti, sprejetih v mednarodnih organizacijah ali z mednarodnimi pogodbami, pripadnikov enot, ki so dane na razpolago za uporabo v skladu z načrti za kolektivno obrambo v okviru zavezništva oziroma v skladu z drugimi mednarodnimi pogodbami in med povišano pripravljenostjo, ugotavljajo zdravniki vojaške zdravstvene službe ali po dogovoru zdravniki druge vojaške zdravstvene službe oziroma pooblaščenih zdravniki organizacije javne zdravstvene službe, s katero ima ministrstvo sklenjeno ustrezno pogodbo. Zdravniki vojaške zdravstvene službe oziroma pooblaščenih zdravniki se za pripadnike v tem primeru štejejo kot izbrani zdravniki po splošnih predpisih.

(5) Zdravstveno sposobnost pripadnikov za opravljanje vojaške službe na način in pod pogoji iz prejšnjega odstavka ugotavljajo pooblaščenih zdravniki tudi za pripadnike enot, ki so namenjene z načrti za kolektivno obrambo v okviru zavezništva, v obdobju 12 mesecev oziroma daljšem obdobju, določenem z načrti usposabljanja, ko se enota intenzivno usposablja za opravljanje bojnih in drugih nalog.

79. člen **(psihološka oskrba)**

(1) Psihološka oskrba obsega:

- strokovno psihološko pomoč zaradi psihičnih obremenitev;
- udeležbo v programih, namenjenih obvladovanju psihičnih obremenitev.

(2) Strokovna psihološka pomoč se praviloma organizira pred napotitvijo na izvajanje vojaške službe izven države pri izvajanju obveznosti, prevzetih v mednarodnih organizacijah ali z mednarodnimi pogodbami, med izvajanjem teh obveznosti in po vrnitvi v državo.

(3) Do strokovne psihološke pomoči imajo po potrebi pravico tudi družinski člani pred napotitvijo pripadnika na izvajanje vojaške službe izven države in med opravljanjem vojaške službe izven države. Obseg pomoči se določi glede na kraj in razmere, v katerih se vojaška služba opravlja.

(4) Strokovna psihološka pomoč se lahko izvaja tudi ob nesrečah ali drugih pojavih v vojski, zaradi katerih so pripadniki pod posebnimi psihičnimi obremenitvami, o čemer odloča poveljnik bataljona, njemu enake ali višje enote.

(5) Posebni programi za obvladovanje psihičnih obremenitev se izvajajo za poveljstva, enote in zavode oziroma posamezne skupine pripadnikov glede na njihove naloge v razmerah, ko so poveljstva, enote ali zavodi v povišani pripravljenosti, v kriznih razmerah, v obdobju povečane nevarnosti napada na državo ali ob neposredni vojni nevarnosti in v izrednem ali vojnem stanju.

80. člen **(socialno-varstvena oskrba)**

- (1) Socialno-varstvena oskrba je brezplačna in obsega:
- svetovanje in pomoč pri reševanju stanovanjskih problemov, zlasti posredovanje informacij o prostih stanovanjih in pridobitvi stanovanja iz stanovanjskega sklada ministrstva;
 - svetovanje pri zaposlitvi zakonca;
 - svetovanje in pomoč pri zagotavljanju otroškega varstva;
 - pomoč pri selitvah, če gre za selitve, ki so posledica razporeditve vojaške osebe na drugo formacijsko dolžnost zaradi službenih potreb v skladu z zakonom.

(2) Pravice iz prejšnjega odstavka pripadajo pripadnikom stalne sestave, drugim pripadnikom pa le, če so napoteni na opravljanje vojaške službe izven države ali po razglasitvi izrednega ali vojnega stanja.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek ima pripadnik pravico do znižane neprofitne najemnine za službeno stanovanje oziroma do subvencioniranja dela stanarine v višini, ki jo določi vlada na predlog ministra, če se preseli v stanovanje, ki ni oddaljeno več kot 20 km od kraja opravljanja vojaške službe. Pripadnik ima pravico do subvencioniranja dela stanarine še eno leto, če je zaradi službenih potreb razporejen na opravljanje vojaške službe v drug kraj in če se ne preseli v drugo stanovanje, za katero bi lahko uveljavljal subvencioniranje stanarine. Pravico do znižane neprofitne najemnine za službeno stanovanje se podrobneje uredi v aktu, ki ureja uporabo in upravljanje stanovanjskega sklada ministrstva.

(4) Pripadnik ima v času opravljanja vojaške službe pravico do subvencioniranja dela oskrbnine za varstvo predšolskih otrok v javni varstveni ustanovi oziroma ustanovi, ki ima ustrezno pooblastilo za opravljanje te dejavnosti. Pravico do subvencioniranja višjega dela oskrbnine za varstvo predšolskih otrok ima tri leta tudi pripadnik, ki se preseli z družino v stanovanje, ki ni oddaljeno več kot 20 km od kraja službovanja. Vlada določi višino in merila za subvencioniranje dela oskrbnine predšolskih otrok pripadnikom.

85. člen **(klubi in centri za celostno skrb)**

(1) V vojašnicah se določi klubski prostor, ki lahko obsega tudi knjižnico, medioteko in druge prostore, in je namenjen srečevanju pripadnikov, njihovih družinskih članov in priložnostnim prireditvam. Poslovanje klubov se ureja s pravili službe.

(2) Spominske sobe, muzejske in druge zbirke, povezane z zgodovino in dejavnostjo enot, vojaško zgodovino ali obrambo nacionalne samobitnosti, nacionalnega ozemlja in samostojnosti, se organizirajo v okviru klubov v vojašnicah ali kot del javnih muzejev ali muzejskih zbirk. Ministrstvo lahko s tem namenom javnim muzejem in javnim muzejskim zbirkam neodplačno pogodbeno prenese vojaško orožje in opremo, izločeno iz operativne uporabe, kot muzejske eksponate. Enako lahko ravna ministrstvo tudi v primeru posameznih registriranih zbiralcev, vendar odplačno.

(3) Za izvajanje klubskih, športnih, rekreativnih, muzejskih in drugih dejavnosti pripadnikov in njihovih družinskih članov se lahko z ustreznimi pogodbami, skupaj s častniško ali veteransko organizacijo, organizirajo tudi centri za celostno skrb.

86. člen **(stroški pogreba in enkratna denarna pomoč ob smrti)**

(1) Družinski člani pripadnika Slovenske vojske, ki je izgubil življenje med opravljanjem vojaške službe v državi ali izven države, imajo pravico do povrnitve stroškov pogreba in pravico do enkratne denarne pomoči v skladu z Zakonom o obrambi. Za prevoz umrlega pripadnika, ki je izgubil življenje izven države, v kraj pogreba, poskrbi generalštab.

(2) Pogreb pripadnika, ki je pri opravljanju vojaške službe oziroma dela izgubil življenje, se opravi z vojaškimi častmi v skladu s pravili službe.

(3) Stroški pogreba in enkratna denarna pomoč iz prvega odstavka tega člena družinskim članom ne pripada, če pripadnik izgubi življenje na poti na delo in z dela, razen če gre za opravljanje vojaške službe izven države.

88. člen **(pravice družinskih članov po smrti pripadnika)**

(1) Družinskim članom pripadnika, ki je izgubil življenje med vojaško službo pri obrambi države, izvajanju nalog, ki jih je država sprejela v mednarodnih organizacijah ali z

mednarodnimi pogodbami, ali pri opravljanju drugih nalog Slovenske vojske, pripadajo poleg pravic iz 86. in prejšnjega člena, še naslednje pravice:

- psihološka oskrba ob smrti pripadnika;
- štipendiranje šoloobveznih otrok, vendar ne dlje kakor do leta, v katerem dopolnijo 27 let starosti;
- brezplačna pravna pomoči v zvezi z urejanjem zadev, povezanih s smrtjo pripadnika;
- prednost pri obravnavanju prošnje za zaposlitev brezposelnega zakonca ali otroka na ministrstvu pod pogojem, da izpolnjuje pogoje za zasedbo formacijske dolžnosti ali delovnega mesta;
- uporaba počitniških zmogljivosti ministrstva deset let po smrti pripadnika pod pogoji, ki veljajo za druge pripadnike.

(2) Določbe prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo tudi za pripadnika, ki mu je zaradi poškodbe, ki jo je utrpel pri opravljanju vojaške službe, priznana invalidnost I. kategorije, in njegove družinske člane.

90. člen

(izvajanje obveznosti, prevzetih v mednarodnih organizacijah)

(1) Pripadnikom, ki so napoteni na opravljanje vojaške službe izven države zaradi izvajanja obveznosti, prevzetih v mednarodnih organizacijah in z mednarodnimi pogodbami, kakor so operacije, misije in druge oblike delovanja, se praviloma zagotavlja:

- možnost komuniciranja z družinskimi člani doma;
- organiziran brezplačen obisk doma, praviloma enkrat v treh mesecih, če razmere, v katerih se opravlja vojaška služba, to dopuščajo in če je to predvideno z odločitvijo o napotitvi na opravljanje vojaške službe izven države;
- pravico do posebnega dopusta v skladu z merili, ki veljajo po predpisih mednarodne organizacije, v okviru katere se vojaška služba opravlja oziroma kakor je predvideno z odločitvijo o napotitvi na opravljanje vojaške službe izven države;
- pomoč pri varstvu ali šolanju otrok, varstvu invalidnega družinskega člana oziroma zaposlitvi nezaposlenega zakonca.

(2) Pomoč in pravice za pripadnike iz 89. člena tega zakona in prejšnjega odstavka se med seboj izključujejo, zagotavljajo pa se na stroške ministrstva v obsegu in na način, ki ju določi vlada.

91. člen

(priprave za odhod)

(1) Za pripadnike, ki jim bo prenehala pogodba o zaposlitvi brez krivdnih razlogov, pristojna služba ministrstva izvaja priprave za prezaposlitev, preusposobitev in uveljavitev drugih pravic, ki jih ima pripadnik ob prenehanju pogodbe o zaposlitvi, določenih z Zakonom o obrambi in s tem zakonom.

(2) Priprave za odhod iz prejšnjega odstavka se izvajajo med rednim delovnim časom, praviloma v zadnjih šestih mesecih pred prenehanjem pogodbe o zaposlitvi. Med tem časom se pripadniku praviloma ne odreja novih službenih nalog.

(3) Pripadnikom iz prvega odstavka tega člena, ki izpolnjujejo predpisane pogoje, se v času priprav za odhod iz Slovenske vojske ponudi sklenitev pogodbe o službi v rezervni sestavi. Pripadniki imajo med službo v rezervni sestavi pravico do zmanjšanega obsega usposabljanja ter druge pravice in obveznosti, ki jih uredi vlada. Taka pogodba se lahko sklene za najmanj pet let.

92. člen **(skrb za nekdanje pripadnike)**

(1) Pripadnikom, ki so do upokojitve delali na ministrstvu, se po upokojitvi zagotavlja:

- uporaba klubskih prostorov, športnih in drugih objektov v vojašnici ali drugem najbližjem objektu ministrstva;
- pomoč pri organiziranju oskrbe na domu, če za to zaprosijo;
- pomoč pri sprejemu v domove starostnikov, če za to zaprosijo;
- podaljšanje najemne pogodbe ali odkup službenega stanovanja;
- pravno svetovanje v zadevah, povezanih z njihovim delom na ministrstvu, razen če gre za zadeve, v katerih so v sporu z ministrstvom ali drugim državnim organom oziroma državo.

(2) Ministrstvo zagotavlja prostorske in druge pogoje za delovanje stanovskega združenja upokojenih pripadnikov.

(3) Ministrstvo lahko za oskrbo nekdanjih pripadnikov zagotavlja potrebne nastanitvene zmogljivosti z gradnjo ali z nakupom varovanih stanovanj. Za sprejem v ta stanovanja lahko zaprosijo samo nekdanji pripadniki, ki so ministrstvo zapustili zaradi nekrivdnih razlogov.

(4) Pripadnik, ki je do upokojitve delal na ministrstvu, lahko zaprosi za podaljšanje najemne pogodbe za službeno stanovanje za nedoločen čas oziroma odkup takega stanovanja, če mu to stanovanje pomeni edino stanovanje. Podaljšanje najemne pogodbe oziroma odkup se mu omogoči pod pogoji in na način, določen z aktom, ki ureja uporabo in upravljanje s službenimi stanovanji v ministrstvu.

(5) Vojaške osebe, ki so do upokojitve delale na ministrstvu, imajo po upokojitvi pravico nositi službeno uniformo brez položajnih oznak, zlasti na vojaških slovesnostih, počastitvah ali žalovanjih ter podčastniških, častniških ali veteranskih srečanjih.

(6) Vojaške in civilne osebe, ki so do upokojitve delale na ministrstvu, oziroma nekdanje ministre za obrambo in državne sekretarje na ministrstvu, se pokoplje z vojaškimi

častmi na način in pod pogoji, določenimi v pravilih službe o pogrebu z vojaškimi častmi. Z vojaškimi častmi se v skladu s to določbo pokoplje tudi druge zaposlene, ki so do upokojitve delali na ministrstvu, s činom polkovnika ali višjim oziroma s XIV. ali višjim razredom.

(7) Nekdanjim pripadnikom, ki jim je prenehala pogodba o zaposlitvi brez krivdnih razlogov, pa so v Slovenski vojski delali najmanj pet let, pripadajo pravice iz prve in pete alineje prvega odstavka tega člena.

(8) Nekdanjim pripadnikom iz prvega in sedmega odstavka tega člena se ob prenehanju pogodbe o zaposlitvi na njihovo zahtevo izda izkaznica, katere obliko in vsebino določi minister, na podlagi katere uveljavljajo pravice v skladu s tem zakonom.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

/